Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gaut nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui.

No. 21 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Šeštadienis, Sausio (January) 25, 1941 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXI. Dienraščio XXIII.

KRISLAI

Mūsų Pačių Suvažiavimai.
Korespondentų Konferencija.
Paskui—Pažmonys!
"The New Lithuania."
Anti-semitų Organo Pasisakymas.

Rašo R. Mizara

Kartą per metus patys laisvlečiai suvažiuoja savo dienraščio reikalus svarstyti. Tokis suvažiavimas vadinasi "Laisvės" šėrininkų suvažiavimas. Tokių šėrininkų mes turime apie pusantro tūkstančio. Jų rasime veik kiekvienoj lietuvių kolonijoj Jungtinėse Valstijose. Bet daugiausiai jų gyvena Brooklyne ir apylinkėje.

Natūralu, visi šėrininkai suvažiuoti niekad negalėjo, negalės ir šiemet. Daugiausiai jų bus iš Brooklyno ir apielinkės.

Šiemetinis "Laisvės" šėrininkų suvažiavimas įvyks rytoj, sausio 26 d., Lietuvių Piliečių Kliubo Svet., Brooklyne. Prasidės 10 val. ryto.

Visi šėrininkai prašomi dalyvauti ir atsivežti naujų sumanymų savo dienraščiui gerinti ir stiprinti!

* * *

Išvakarėse šėrininkų suvažiavimo įvyks iš netolimų apylinkių ir paties Brooklyno "Laisvės" korespondentų konferencija. Joje bus rišamas klausimas, kaip pagerinti mūsų korespondencijos.

Prieš keletą metų mes turėjome dvi tokias korespondentų konferencijas. Abi jos buvo konstruktyvės. Bet šiandien gyvenimas kelia naujų klausimų. Šiandien, todėl, mūsų dienraštis, mūsų bendradarbiai privalo pasiruošti tąsias problemas sutikti. Tam ši korespondentų konferencija ir šaukiama.

Sekmadienio vakarą, tuojau po šėrininkų suvažiavimo, **įvyks didelis bankietas,** kur visi svečiai, visi šėrininkai, visi Brooklyne ir apylinkėje gyveną "Laisvės" skaitytojai ir prieteliai pasižmonės, užkąs ir pasilinksmins.

Nuoširdžiai kviečiame visus ir visas dalyvauti!

Šiomis dienomis išėjo iš spaudos labai įdomi anglų kalboje knygelė— **The New Lithuania.** Ją parašė garsioji Amerikos žurnalistė **Anna Louise Strong.** Išleido Workers Library Publishers.

Kiekvienas, kuris tik moka angliškai skaityti, įsigijęs šią 64-rių puslapių knygelę, nepadės jo į šalį, kol neperskaitys. Ji parašyta lengva kalba. Ji skaitosi, kaip apysaka. Ji, be to, nepaprastai įdomi savo turiniu.

Anna Louise Strong užkliuvo Lietuvoje vienai dienai, bet išgyveno ten arti dvi savaites. Ji savo akimis matė, kaip Lietuvos liaudis perėjo į tarybinį gyvenimą, kaip iš nieko patapo viskas.

Ši Anna Louise Strong knygelė—nepaprastai svarbus indėlis anglų literatūroje apie Lietuvą.

Apie šią knygelę bus rašyta pas mus daugiau. Dabar tegaliu tiek pasakyti: **įsigykite THE NEW LITHUANIA. Kaina tik 10c. Galima gauti "Laisvėje".**

Kalbant apie knygas: aną dieną "Laisvės" editoriale buvo rašyta apie Dr. J. J. Kaškiaučiaus **English-Lithuanian Self-Instructor.** Bet ten įsiskverbė nemaloni paklaida: pasakyta, kad knyga turi 152 puslapius, gi turėjo būti: **252 puslapius.**

Prieš tūlą laiką Londone, Anglijoj, įvyko to krašto darbo žmonių atstovų suvažiavimas. Dalyvavo apie 2,500 atstovų, reprezentuojančių visas darbo žmonių organizacijas ir fabrikus. Suvažiavimas pasisakė už taiką ir liaudies valdžią.

Anglai Paėmę bent 14,000 Italų į Nelaisvę Tobruke

Anglų Pranešimas:

Cairo, Egiptas, saus. 24.—Anglai - australiečiai suskaitė jau 14 tūkstančių italų karių, paimtų į nelaisvę Tobruke, Libijoj. Tarp belaisvių yra 4 italų generolai ir vienas admirolas. Kai visi imtiniai bus suskaityti, gal pasirodys iki 25 tūkstančių italų pakliuvę į nelaisvę Tobruke. Jame anglai rado ir 2,000 sužeistų italų.

Anglai tame mieste pagrobė 200 italų kanuolių ir didelius daugius kitų karo reikmenų.

Italai viso užmušė bei sužeidė apie 500 anglų iš tų, kurie šturmavo Tobruką. Anglai prarado tik tris savo orlaivius kautynėse dėl Tobruko.

Iki šiol anglai Egipte ir Libijoj paėmė į nelaisvę daugiau kaip 100 tūkstančių italų karių iš viso. Tarp tų imtinių esą ir 16 italų generolų.

Italų komandierius Graziani iš pradžios turėjo 250 tūkstančių armijos Libijoje.

Anglų orlaiviai įtužusiai bombardavo pajūrinius Libijos miestelius Derną ir Apollonią, į vakarus nuo Tobruko; padegė italų kareivines ir sandėlius.

30,000 DAUGIAU SUSIRGO INFLUENZA

Washington. — Savaitė atgal buvo raportuota 120 tūkstančių apsirgimų influenza Jungtinėse Valstijose; tai 30,178 daugiau negu dvi savaitės atgal, kaip praneša Viešos Sveikatos Biuras.

Šerifai Nušovė Jaunuolį, Kuris Priešinosi Karinei Tarnybai

Pontiac, Ill. — Čionaitinėje ligoninėje mirė farmerio sūnus Ernest Eisle, 22 metų, kurį du šerifai peršovė keturiomis kulkomis.

Jis atsisakė registruotis kariuomenės tarnybai; sakė, jog karas tai žiaurūnų darbas. Pagaliaus, atėjo du šerifai areštuot jį už nesiregistravimą. Jaunuolis pasipriešino, nesidavė areštuojamas. Dėl to įvyko mušty nės. Jo tėvas Martinas stojo už sūnų ir kumščių partrenkė vieną šerifą ant grindų. Šerifai tad pradėjo pyškinti iš revolverių, ir jaunuolio tėvas taipgi buvo pašautas trimis kulkomis.

Tėvas tebėra ligoninėje ir nežinia, ar išliks gyvas.

Anglų Lakūnai Dienos Laiku Smarkiai Bombardavę Vokiečius

London. — Anglų orlaiviai ne tik naktį, bet dieną vėl bombardavo vokiečių prieplaukas šiaurinėj Francijoje ir ardė bei degino priešo fabrikus, geležinkelius, sandėlius ir lėktuvų stovyklas vakarinėje Vokietijoje, ypač Duesseldorfo srityje; sukėlė ten didelius gaisrus ir sprogimus, kaip praneša anglų komanda.

Athenai, saus. 24.— Graikai sako, kad jie durtuvais atmušė italų kontr-ataką Klisuros srityj ir paėmė 250 italų į nelaisvę.

Na, ir ką jūs manote apie tąjį suvažiavimą rašo socijalfašistų laikraštis iš So. Bostono?

Ogi išvadina jį "penktąja kolona"!

Ko net Anglijos reakcininkai neišdrįso pasakyti, tą pasakė sufašistėjęs anti-semitizmo organas "Keleivis"!

Vokiečių Orlaiviai Padarę Daug Nuostolių Anglijos Laivam

Vokiečiai Praneša:

Berlin. — Vokiečių orlaiviai taip subombardavo du prekinius anglų laivus vakaruose nuo Airijos, kad "reikia laikyt juos sunaikintais."

Vienas vokiečių bombininkas nuskandino prekinį Anglijos laivą, 3,500 tonų, Atlanto Vandenyne.

Kitas vokiečių orlaivis bombomis padegė anglų 12,000 tonų laivą į rytus nuo Anglijos.

Vienas vokiečių karo laivas nuskandino dar kėlis prekinius anglų laivus, turėjusius 31 tūkstantį tonų talpos.

Pavieniai vokiečių orlaiviai bombardavo karinius pastatus Great Yarmouthe ir kituose Anglijos miestuose ir padarė didelius gaisrus bei sprogimus.

Anglų orlaiviai numetė tik kelias padegančias bombas į vakarinę Vokietiją, bet nepataikė į jokį karišką svarbų punktą; vieną nekarišką žmogų jie užmušė, tris sužeidė, ir mažai medžiaginių nuostolių tepadarė.

Vokiečiai per dieną nušovė tris anglų orlaivius, o savo prarado vieną.

ITALAI SAKO PADARĘ DAUG NUOSTOLIŲ ANGLAM TOBRUKE

Italų Pranešimas:

Roma. — Ketvirtadienį siautė žiaurios kautynės italų su anglais tarp Tobruko tvirtumų. Italai labai daug anglų - australiečių užmušė bei sužeidė.

Italai paskandino savo seną šarvuotlaivį "Giorgio" Tobruko prieplaukoj, kad jis netektų anglam. Italų orlaiviai bombardavo anglų kariuomenės sutelkimus.

IŠ DARBO LAUKO

Mobile, Alabama, saus. 24. — Sustreikavo 400 laivastačių budavojusių Amerikai karinį laivą. Jie priklauso CIO unijai.

Milwaukee, Wis. — 7 tūkstančiai darbininkų sąlydžiai streikuoja prieš Allis-Chalmers kompanijos fabriką. Jie yra nariai CIO Jungtinės Automobilių Darbininkų Unijos. **Visiškai sustabdyta darbai kariniams valdžios užsakymams 26 milionų dolerių sumoje.**

Streikieriai fotografuoja streiklaužius mėginančius ateit dirbti.

Milwaukee, Wis. — Amerikos Darbo Federacijos Statėjų Unija uždraudė savo nariams eit į darbą West Allis'e, pro CIO streiko pikietininkų eiles.

New York. — Visasališka Marininkų Unija (CIO) per savo tarybą pasmerkė žmonių draftavimą į verstinus darbus Anglijoj.

Chicago, Ill. — Balsuoja streiko klausimą 20,000 darbininkų, dirbančių dviejuose čionaitiniuose traktorių fabrikuose International Harvester kompanijos. Šiedu fabrikai turi karinių valdžios užsakymų už 4 milionus dolerių. Darbininkai turi CIO uniją; reikalauja pridėt algų ir sumažint skubinimą.

Newark, N. J. — Miesto taryba panaikino $10,000 vertės užsakymą policijai Fordo automobilių. Nes Fordas atkakliai kovoja prieš darbininkų unijos pripažinimą. Newarko miesto taryba pasielgė pagal CIO unijos reikalavimą.

Groton, Conn. — Sustreikavo apie 200 dailidžių, priklausančių Amerikos Darbo Federacijai. Jie paskelbė streiką todėl, kad karo laivyno vyriausybė ėmė darban samdyt neunijistus, statyt patalpas jūreiviams.

PASIPIKTINIMAI DĖLEI ANGLŲ KOMUNISTŲ LAIKRAŠČIŲ UŽDARYMO

London.— Kirkwood, Acland ir du kiti darbiečiai anglų seimo atstovai reikalauja, kad seimas pasmerktų valdžią už tai, kad ji uždarė Anglijos komunistų dienraštį "Daily Workerį" ir savaitraštį "The Week."

Komunistas seimo atstovas Wm. Gallacher pareiškė, jog tie komunistų laikraščiai uždaryti sykiu su valdžios pasimojimu įvest verstiną darbą Anglijos vyrams ir moterims.

"New Chronicle," buržuazinis dienraštis, peikia valdžią, kad ji tuomi laužo spaudos laisvę. "London Times" nurodo, kad valdžia be jokio persergėjimo uždarė minimus komunistų laikraščius.

"Daily Express" primena, kad ir pirm Francijos žlugimo ten buvo slopinamos priešingos valdžiai nuomonės...

Pittsburgh, Pa.

Mirė Ant. Viliniškis

Ketvirtadienį, sausio 23 d., mirė Antanas Viliniškis, 214 Sagamore St., Pittsburghe. Bus laidojamas sekmadienį (nedėlioj) 2:30 val. po piet, iš A. J. Haser Funeral Home, 512 Chartiers Ave., McKees Rock.

Sherbin.

SOVIETAI PANAUJINO ŽUVYKLŲ SUTARTĮ SU JAPONIJA

Maskva. — Tapo vieniems metams panaujinta sutartis, pagal kurią Sovietai leidžia japonam žvejoti jūriniuose Sibiro vandenyse. Bet Japonija turės mokėt Sovietų Sąjungai 20 procentų daugiau nuomos (rendos) ir taksų negu pernai už teisę žvejoti tose žuvyklose.

Praeitais metais Japonija sumokėjo Sovietams už šias žuvyklas 7,004,615 rublių nuomos ir 1,961,292 rublius taksų.

Žuvyklų sutarties panaujinimas yra laikomas žingsniu pirmyn linkui santikių gerinimo tarpe Sovietų Sąjungos ir Japonijos.

Sudužus Dideliam Orlaiviui, Žuvo Du Žmonės

St. Louis, Mo. — Besileisdamas žemyn lėktuvų aikštėn, nukrito ir sudužo didžiulis keleivinis Transcontinental-Western orlaivis; tapo užmušti jo vairuotojas kapitonas P. W. T. Scott ir mechanikas C. W. Juergens; 12 asmenų sužeista.

Kompanijos viršininkai sako, jog nelaimė įvyko todėl, kad orlaivis užkliuvo už elektros laido vielos.

Haile Selassie Vadovauja Ethiopijoj prieš Italus

Cairo, Egiptas, saus. 24.—Buvęs Ethiopijos imperatorius Haile Selassie jau nuo pusės šio mėnesio randasi Ethiopijoj ir vadovauja partizaniškai ethiopų kovai prieš italus. Tai valdiškas anglų pranešimas.

ORAS. — Šnigs.

Gen. Johnson ir Pulk. Lindbergh prieš Prez. Roosevelto Planą

Washington, saus. 24. — Amerikos generolas G. C. Marshall, galva armijos štabo; gen. G. H. Brett, oro laivyno komandierius, ir admirolas H. R. Stark atsisakė viešoj sesijoj kongresmanų komisijos kalbėt apie prez. Roosevelto sumanymą dėlei visuotinos pagalbos Anglijai. Jie sutiktų tik prie uždarų durų kalbėt apie Roosevelto planą.

Šioj kongresinėj komisijoj vakar kalbėjo atsitarnavęs Amerikos generolas Hugh S. Johnson prieš diktatorišką prezidento sumanymą dėlei pagalbos Anglijai. Jis teigė, kad jeigu šis sumanymas būtų priimtas, tai įtrauktų Jungtines Valstijas į karą. Gen. Johnsonas pageidavo, kad Anglija laimėtų, bet kalbėjo tik už tokią paramą anglams, kuri neįveltų Ameriką į karą.

Lakūnas pulkininkas Charles A. Lindbergh sakė kongresmanų komisijai užsieniniais reikalais, kad **"Amerikos duodama parama Anglijai yra klaida ir tiktai ilgina karą."** Jis reikalavo, kad Amerikos valdžia griežtai laikytųsi bepusiškumo.

Pulk. Lindbergh abejojo, ar vokiečiai galėtų užimt pačią Angliją; bet jis tvirtino, jog net su Amerikos laivyno ir armijos pagalba anglai nesumuštų vokiečių pačiame Europos žemyne. Jeigu Vokietijoj kiltų revoliucija prieš Hitlerio valdžią, tik tada vokiečiai galėtų būt sumušti Europos žemyne; panašiai ir vokiečiai galėtų užimt Angliją tiktai, jeigu ten įvyktų dideli sumišimai prieš anglų valdžią, kaip pasakojo pulk. Lindbergh.

Jis spėjo, kad, turbūt, **"nei anglai nei vokiečiai tikrai nelaimės karo,"** ir todėl turės būt daroma taika be pergalės iš vienos ar antros pusės. To jis ir pageidavo.

Lindbergh pajuokė tuos, kurie tikisi, kad Anglijos karo laivynas galėtų apsaugot Ameriką. Kas liečia Ameriką, tai nesą skirtumo, ar anglai laimėtų ar vokiečiai: vieni esą negeresni už kitus, sakė pulk. Lindbergh. Jis tvirtino, kad jeigu Amerika turėtų 10,000 naujoviškų karinių orlaivių, reikalingas jiem stovyklas ir tinkama armiją ir laivyną, tai Amerika ir be Anglijos apsigintų nuo visų galimų priešų.

Žymėtina, kad Lindberghas yra gavęs medalį nuo Hitlerio. Kongresmanų komisijoj jis kalbėjo kaipo kapitalizmo gynėjas abelnai nuo darbininkų revoliucijos, kurios Lindberghas labiausiai bijo.

Chicago. — Dr. **Robertas M. Hutchins,** Chicagos Universiteto pirmininkas, per radio pareiškė, kad prezidentas veda "savižudišką" Amerikai politiką, traukdamas šią šalį į karą.

TEIS 53, KURIE NESIREGISTRAVO ARMIJON

Lewisburg, Pa. — Federalis teismas čia įkaltino 53 jaunus vyrus, kurie atsisakė registruotis kariuomenės tarnybai. Trys jau pirmiau nuteisti metam kalėjimo už nesiregistravimą.

2,000 Žmonių Užmušta, 4,000 Sužeista per Maištus Rumunijoj

Bucharest, Rumunija, saus. 24. — Rumunų premjero Iono Antonescu valdžia paskelbė, kad sukilimai prieš ją visiškai nuslopinti. Sukilėliai daugiausia buvo jauni kraštutiniai geležingvardiečiai, naziški fašistai, kurie vadinosi legionieriais. (Valdžia per radio skelbė, kad maištuose prieš ją neva dalyvavę ir komunistai.)

Mūšiuose kariuomenės su maištininkais nukauta bent 2,000 asmenų iš abiejų pusių; sužeista 4,000. Ypatingai daug nužudyta žydų.

Sukilėliai buvo užėmę radio, policijos stotis ir kareivines keliuose miestuose, bet jie likę iš ten išmušti. Tūkstančiai areštuota.

Amerika Gavo dar Dvi Bermudos Salas Karinėms Stovykloms

Hamilton, Bermuda. — Gubernatorius Bermudos salų, priklausančių Anglijai, pranešė vietiniam seimeliui, kad Jungtinėms Valstijoms tapo parsamdyta dar dvi Bermudos salos — Morgan ir Tucker, viso apie 30 akrų ploto. Parsamdymas 99-niems metams. Šiose salose Amerika įrengs stovyklas savo kariniams orlaiviams.

Seimelio atstovai su gilia tyla, be žodžio už ar prieš, išklausė gubernatoriaus pranešimą.

Jau keli mėnesiai pirmiau buvo tokiam pat laikui parsamdyta Jungtinėms Valstijoms dvi kitos salos Bermudoj—St. Georges ir St. Davids. Jose Amerika stato stambias stovyklas savo karo laivams ir orlaiviams.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stagg 2-3878

President . . . . . Jos. Kairys

Secretary-Treasurer . . . J. Gasiunas

Editor . . . . . Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$5.50
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Sveikiname "Laisvės" Šėrininkų Suvažiavimą!

Kaip kas metai, taip ir šiemet (sausio 26 d.) suvažiuos "Laisvės" bendrovės šėrininkai išklausyti direktorių tarybos, administracijos ir redakcijos raportų ir apsvarstyti savo dienraščio reikalus.

Šiemet mūsų bendrovė šėrininkų suvažiavimas tūlais atžvilgiais bus **svarbesnis** negu buvusieji. Gyvename, mat, nepaprastą metą. Kapitalistinis pasaulis pleška imperialistinio karo liepsnoje. Mūsų krašto valdančioji klasė, Wall gatvė ir jos pageidavimų vykintojai, nori įtraukti į karą ir Jungtines Valstijas. Jie pasirįžo pakartoti 1917-1918 metų tragediją. Krašte reakcija kelia galvą ir mojasi pasmaugti kiekvieną protesto prieš karą žodį.

"Laisvė" visuomet stovėjo ir stovi už taiką, prieš imperialistinį karą. Todėl šiuo metu ant mūsų dienraščio gula kur kas sunkesnės pareigos, kur kas sunkesni ir atsakomingesni uždaviniai. **Jis reikia išlaikyti. Jis reikia stiprinti. Jis reikia gerinti. Jis reikia platinti, kad žodis prieš imperialistinį karą pasiektų juo daugiau darbo žmonių.**

Po to, kai Lietuvoje įvyko socialinis perversmas, kai Lietuvos liaudis,—be šūvio, be kovos—perėjo į tarybinį gyvenimą, "Laisvė", be jokio dvejojimo, pasisakė, kad ji stovi su Lietuvos liaudimi, su tarybų Lietuva. Mūsų dienraštis visuomet stovėjo su Lietuvos liaudimi, stovi su ja ir dabar, kai ji pradėjo kurti naująją santvarką,—socijalistinę santvarką mūsų tėvų žemėje.

Dėlto Tarybų Lietuvos priešai, fašistai-socijalistai-klerikalai, pradėjo prieš mūsų dienraštį atakas, kam mes stovime su Lietuvos liaudimi, kodėl mes jos nešmeižiame, nebjauriojame, kaip daro jie. Tie priešai skelbia mūsų dienraščiui (panašiai daro ir Čikagos liaudies dienraščiui "Vilniai") boikotą. Jie bjaurioja tuos biznierius ir profesionalus, kurie skelbiasi "Laisvėje." Jie bjaurioja ir visaip gązdina tuos, kurie "Laisvę" skaito. Jie siuntinėja skundus valdžiai prieš mūsų dienraštį. Jie įmanytų, mūsų dienraštį pasmaugtų šią pačią minutą.

Tas viskas, aišku, ant draugų šėrininkų ir visų laisviečių deda juo didesnę pareigą daugiau darbuotis, daugiau veikti, daugiau stiprinti Amerikos lietuvių švyturį—dienraštį "Laisvę"!

Šiemet, beje, sukanka lygiai 30 metų, kai "Laisvė" pradėjo išeidinėti. Šiemet, tuo būdu, mes švęsime 30 metų sukaktuves nuo "Laisvės" pasirodymo. Šis suvažiavimas, todėl, turės ir tuo klausimu pasirūpinti, kad juo gražiau atžymėjus mūsų dienraščio sukaktį ir patį dienraštį sustiprinus!

Šitos problemos, draugai šėrininkai, stovi prieš mūsų akis. Šitas problemas jūs turėsite šiame suvažiavime svarstyti.

Mes esame įsitikinę, kad draugai šėrininkai visus iškilusius klausimus rimtai ir gražiai išspręs.

Ta proga sveikiname suvažiavusius laisviečius, "Laisvės" savininkus, ir linkime jiems pasekmingai viską sklandžiai apsvarstyti ir išrišti!

"Vilnis" Apie Mūsų Suvažiavimą

Rašydama apie "Laisvės" šėrininkų suvažiavimą (įvykstantį sausio 26 d.), Čikagos lietuvių liaudies dienraščio "Vilnies" redakcija pažymi, jog mūsų suvažiavimai "Laisvės" gyvenime "nėra kokia tai paprasta ceremonija. Tai svarbus momentas nustatyti ateities veikimo gaires, pasiremiant įgytais patyrimais. Demokratija "Laisvės" bendrovėje nėra negyva raidė. Bendrovės suvažiavimai yra aukščiausia demokratijos išraiška."

Toliau "Vilnis" nurodo:

"Lietuviškus buržuazinius laikraščius leidžia atskiri asmenys ar siaura kompanų grupė, užsiskleidusi nuo platesnės visuomenės. Ne taip yra su "Laisve" ir ne taip yra su "Vilnim." Tūkstančiai žmonių priklauso prie abiejų bendrovių ir kiekvienas dalininkas jaučia rimtą atsakomybę už dienraščių stiprinimą ir klestėjimą.

"'Laisvė' yra stipriausias lietuvių dienraštis rytinėse valstijose. Agresyvus ir labai populiarus tas liaudies dienraštis atstovauja 30 metų kovingos ir labai ryškios istorijos, kuri tūkstančiais gijų surišta su visos mūsų išeivijos istorija. 'Laisvė' yra švyturiu dešimtims tūkstančių lietuvių ne tik rytinėse valstijose, bet ir visoj Amerikoj. Savo dideliais žygiais, atliktais praeityje, 'Laisvė' susikūrė reputaciją drąsaus ir ištikimo kovotojo už mūsų liaudies reikalus, už reikalus visos demokratijos.

"'Vilnis' ir tūkstančiai vilniečių siunčia 'Laisvės' bendrovės dalininkams didelį glėbį karščiausių sveikinimų. Savo sveikinimus mes paremsime ir aukomis.

"Mes žinome, kad mūsų sveikinimai bus priimti, kaipo broliškas pasiryžimas eiti tuo pačiu keliu, kovos keliu ir kaipo išraiška nepalaužiamos valios apgalėti visas kliutis, visus tvenkinius, kuriais priešai nori sudemoralizuoti abiejų dienraščių veikimą lietuvių liaudies gerovei.

"Tegyvuoja galingasai laisviečių kolektyvas!"

Toliau "Vilnis" ragina visus vilniečius sveikinti "Laisvės" dalininkų suvažiavimą, o kurie gali—tepasiunčia ir draugišką auką.

Tenka pažymėti, kad, jei "Vilnį" ir "Laisvę" leistų kas nors privatiškam pelnui, tai tarpe šitų dviejų dienraščių negalėtų būti tokių draugiškų, tokių broliškų santykių. Bet kadangi abu dienraščius leidžia masės žmonių-darbininkų, kadangi abiejų tikslas—ne pelnas, bet darbininkų švietimas, todėl ir santykiai tarpe jų buvo, yra ir bus visuomet broliškiausi.

Dar Vienas Antakis Mussoliniui

Anglijos karo jėgos užvaldė ir Tobruk, italų prieplauką Libijoj. Tobrukas randasi apie 75 mylios nuo Egipto sienos. Reiškia, anglai savo ofensyvoje, kurią pradėjo ties Sidi-Barrani, Egipte, jau nuvarė italus apie 150 mylių atgal.

Tobrukas buvo apdrūtinta italų prieplauka ir viena iš artimiausių ir geriausių aprūpinimui Mussolinio armijos Egipto pasienyj, kuri grumojo užpulti Suezo Kanalą. Tobrukas buvo sujungtas gerais keliais su Bardia, Fort Capuzzo, Sidi Omar, Gubbi ir dykumose su šaltiniais ties Jarabub. Tai buvo labai strategiškas trikampis gerų kelių, kurie tarnavo ne vien Libijos apgynimui, bet ir ant Egipto užpuolimui. Dabar tos visos pozicijos pateko anglams.

Mussolinio jėgos Libijoj ne vien neteko svarbių kelių, Bardia, Tobruko, Fort Capuzzo, El Ademo, bet tuo pat kartu Italijos fašistai neteko daug ir gyvosios jėgos—karių. Anglai sako, kad jie išžudė, sužeidė ir suėmė į nelaisvę apie 180,000 italų kareivių. Gyvoji jėga, tai ir yra skaudžiausias Italijos fašistams smūgis.

Ką darys toliau anglai? Ar jie sieks užkariauti visą Libiją? Ką darys Mussolinis? Kaip į tai atsilieps jo sėbras Hitleris? Šie klausimai laukia atsakymo.

Anglams veržtis giliau į Libiją galima tik pajūrių. Nuo Tobruko eina geras kelias į vakarus link **Derna** prieplaukos, kuri yra 110 mylių atstoj. Nuo Derna tokis pat plentas linkui italų tvirtumos ir karo laivyno bazės **Bengazi,** kuri turi 40,000 gyventojų ir yra 265 mylios į vakarus nuo Tobruko. Nuo Bengazi pajūrių eina plentas linkui Tripoli prieplaukos, o kitas į pietus.

Bet vargiai anglai turės užtektinai jėgų visos Libijos užkariavimui. Libija turi apie **700,000** ketvirtainiškų mylių, tai labai didelis plotas. Ten yra daug smėlio dykumų, mažai gerų kelių. Gal anglai apsistos prie Tobruko, apsidrūtins ir vystys prieš italus Ethiopijoj puolimą. Gal jie sieks paimti Bengazį, pirm negu Hitleris atsis Mussoliniui į pagalbą.

Įsiregistravo 4,741,000 Ateivių

Su užbaigimu pradinio ateivių suskaitymo, Teisingumo Departmentas praneša, jog 4,741,000 nepiliečių įsiregistravo kontinentinėse Jungt. Valstijose, sulig parūpinimu Ateivių Registravimo Įstatymo iš 1940 m. Tuo pačiu laiku Departmentas prašo visų ateivių ir pabėgėlių vaikų, nesulaukusių 14 m. amžiaus—tokių yra apie 30,000 šioje šalyje—kai tik sulauks 14 m. amžiaus, asmeniškai nuvykti į registravimo vietą ir ten užsiregistruoti.

Teisingumo Departmentas pakartoja visiems įsiregistravusiems ateiviams, kurie yra pastovūs gyventojai, pranešti "Immigration and Naturalization Service, Washington, D. C." savo adreso pakeitimą į penkias dienas po pakeitimo. Už nepranešimą adreso pakeitimo bus baudžiami pinigine bausme, kalėjimu, ar abiems bausmėms. Ateiviai, kurie laikinai apsistoję šioje šalyje, turi pranešti savo adresą kas trys mėnesiai, ar pakeičia ar nepakeičia. Žinokite, jog tam tikslui galima gauti tam tikras blankas kiekviename pašte.

Diskusuodamas skaičių ateivių, kurie prisilaikydami prie įstatymo įsiregistravo, Earl G. Harrison, Registravimo Direktorius nurodo, jog pirmiau buvo apskaitliuojama, jog šioje šalyje buvo tik 3,600,000 ateivių, bet registravimas ateivių per 1,141,971 viršija tas pirmas skaitlines ir toliau, jog tos skaitlinės neįima užsiregistravimus, kuriuos siunčia mums mūsų įvairūs konsuliniai ofisai kitose šalyse, nei neįima ateivius jūreivius, kurių užsiregistravimas kasmet atnaujintas prieš jiems apleidžiant laivą, nei neįima užsiregistravimus iš Alaskos, Hawaii, Puerto Rico ir Virgin Islands. Iš viso net 4,912,817 ateivių užsiregistravo.

"Nesunku paaiškinti tą perviršį iš 1,141,971", sako p. Harrison. "Pirmoj vietoj, tos skaitlinės buvo rokuojamos nuo 1930 m. cenzo, todėl, kad 1940 m. cenzo skaitlinės nebuvo gatavos. Antra, jokiu būdu nebuvo galima sužinoti, kiek nelegaliai atvykusių ateivių buvo šioje šalyje. Trečia, šitas nepiliečių suskaitymas išvysto faktą, jog tūkstančiai asmenų, kurie per ilgą laiką skaitė save piliečiais, rado, po atsargaus peržiūrėjimo, jog jie ir jų tėvai niekad neužbaigė reikalingus pilietybės formališkumus. Buvo tūkstančiai kitų, apie kurių stovį buvo abejojimų, ir, kurie, sekdami mūsų patarimus, užsiregistravo, kad tik ateityje išvengus visokių nesusipratimų ir vargo, jiems buvo lengviaus užlaikyti šios šalies įstatymus.

"Mūsų visos dabartinės skaitlinės," sako p. Harrison, "turi būt skaitomos kaipo pradinės skaitlinės. Jos buvo "rankomis suskaitytos", kaip tik greit milijonai išpildytų blankų ir rankų pirštų įspaudų kortelių pasiekė mūsų Washingtone ofisą. Tikros skaitlinės bus žinomos tik su mašinų suskaitymu, kada nors pavasarį."

Direktorius Harrison nurodo, jog kontinentinėse Jung. Valstijose net dešimts valstijų pristatė daugiau kaip 82 nuoš. visų užsiregistravusių ateivių. Tos valstijos yra:

New York	1,212,622
California	526,937
Pennsylvania	361,475
Massachusetts	356,028
Illinois	319,385
Michigan	290,730
New Jersey	270,973
Texas	204,450
Ohio	196,214
Connecticut	152,664

Direktorius ima šita proga tarti jo širdingiausią padėką svetimų kalbų laikraščiams, kurie kooperavo su jo programa.

"Nėra reikalo man nurodyti, jog, jeigu laikraščiai nebūtų davę mums 100 nuoš. kooperacijos, tūkstančiai ir tūkstančiai ateivių pasilikty įstatymų laužytojais vien tik dėl to, jog nežinojo, kas nuo jų buvo reikalaujama. Ačiu laikraščiams už atkartotiną atspaudinimą mūsų straipsnių, pilnai tikiu, jog tas sumažino skaitlių nesiregistravusių iki minimumo."

Direktorius Harrison kreipia atydą į faktą, jog paštai vis priima užsiregistravimus. "Neturime many-ti, jog tai yra pratęsimas užsiregistravimo laiko," jis sako. "Mes tik paveliname paštams imti registravimus su paaiškinimais, kodėl užsiregistravimas buvo trukdytas. Daugumoj atsitikimų, paaiškinimai rodo, jog dėl geriausių priežasčių ateiviams nebuvo galima anksčiau užsiregistruoti. Pav., nepaisant mūsų geriausių pastangų, daug asmenų, kurie pilnai tikėjo tapti piliečiais prieš gruodžio 26 d., vistiek sekė patarimus kitų žmonių, kurie jiems patarė, jog nereikia registruotis. Apgailestaujame, jog tie ateiviai sekė tuos patarimus, nes dabar jie pavojun stato jų pilietybę.

Galų gale, pranešta, jog Ateivių Registravimo Skyrius paštu išsiunčia net 75,-000 užsiregistravimo recytinių - kortelių kasdien. Iki sausio 11 d., 2,297,234 buvo išsiųsta iš Washingtono. Tikime, jog iki vasario 15 d. šita programos dalis bus užbaigta.

Immigration and Naturalization Service.
Department of Justice,
Washington, D. C.

Sovietai, Embargo ir Smetonininkai

Jungtinių Valstijų valdžia oficialiai pranešė Sovietų Sąjungos atstovui Washingtone, kad panaikina "moralinį embargo," kuris pirmiau reikalavo iš karo orlaivių gamintojų ir kitų reikmenų savininkų neparduoti juos Sovietų Sąjungai.

Roosevelto Administracija tą padarydama dar kartą griežtai pabrėžė, kad jos atsinešimas linkui Sovietų Sąjungos yra visai **skirtingas,** kaip linkui Vokietijos, Italijos ir Japonijos. Ir kada prezid. Rooseveltas kalba prieš diktatorius, tai jis į daiktą nesuverčia Sovietų Sąjungą su Hitleriais ir Mussoliniais.

Patsai šis įvykis turi svarbos. Sovietų Sąjunga, kaip ir Jungtinės Valstijos, jau ir pirma vedė plačią prekybą. Pavyzdžiui, 1940 metais prekybos sutartyj Sovietų Sąjunga nedavė Amerikai užtikrinimo, kad ji pirks už $40,000,000 vertės Amerikos tavorų, nes kada sutartis buvo daroma, tai tuo laiku Amerikoj ažagareiviški elementai vedė įtužusią kampaniją prieš Sovietų Sąjungą, bet ji pareiškė, kad jeigu tie elementai nesudarys kliūčių, tai prekyba bus plati. Ir prekyba buvo labai didelė, nes 1940 metais, Sovietų Sąjunga pirko Amerikoj virš $100,000,000 tavorų.

Mes visada sakėme, kad kuo bus geresni, draugiškesni santikiai tarpe Sov. Sąjungos ir mūsų šalies, tuo bus geriau abiems šalims. Kaip Sovietų Sąjungos, taip ir Amerikos reikalai daugeliu klausimų supuola. Paimkime Chiniją, ir viena ir kita šalis gelbsti Chinijai jos kovoj prieš Japonijos imperialistus.

Sovietų plati prekyba Amerikoj tuo pat kartu duoda milionus dolerių šios šalies biznieriams pelnų ir šimtams tūkstančių darbininkų darbus, kurie gamina tuos reikmenis Sovietams.

Lietuviški fašistai-socialistai-klerikalai yra skirtingos nuomonės šiais klausimais. Smetonininkai, kurie, kaip ir jų vadas Antanas Smetona, gavo prieglaudą pas Vokietijos fašistus, kurie Berlyne įsitaisė lietuvių fašistų centrus skleidimui melų apie naują santvarką Lietuvoj, trokšta ir dirba, kad bloginus santikius tarpe Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų. Jie iš vienos pusės trokšta, kad Hitleris laimėtų karą, nes tvirtina: "Tada jis puls Sovietų Sąjungą ir paliuosuos Lietuvą," iš antros pusės rūpinasi sukelti nesusipratimus tarpe Sovietų Sąjungos ir Amerikos.

Jų broliai Amerikoj kiekvieną Roosevelto kalbą pasakytą prieš Vokietijos, Italijos ir Japonijos fašistus ir imperialistus, visada veidmainiškai iškraipo ir bando perstatyti ir prieš Sovietų Sąjungą.

Šis Roosevelto Administracijos žygis dar kartą griežtai parodo visiems, kad Washingtono valdžios nėra tas patsai atsinešimas link Sovietų Sąjungos, kokis yra linkui fašistų—imperialistų. Ir mes manome, kad netoli toji valanda, kada Washingtono valdžia nutrauks reikalus su buvusiais Smetonos atstovais, kurie daugiau nėra joki Lietuvos atstovai ir tuo pat kartu net nėra to krašto piliečiai.

Kada tas bus padaryta, tai dar daugiau pagerės santikiai tarpe Sovietų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų, kas daug reikš abiejoms šalims. O kartu tas užduos smūgį ir Smetonos hitleriniams agentams, kurie skleidžia hitlerinę propagandą Amerikoj ir šios šalies lietuvius piliečius kursto vienus prieš kitus, skleidžia visokias pasakas, nukreipia jų atydą nuo Amerikos būtiniausių reikalų, silpnina šalies piliečių vienybę ir tuo padeda Smetonai ir jo globėjui Hitleriui.

V. S.

ĮNEŠTA GERINT BEDARBIŲ APDRAUDĄ NEW YORKO VALSTIJOJ

Albany, N. Y. — New Yorko valstijos seimelio senatorius Wm. F. Condon įteikė sumanymą šitaip paplatint bedarbių apdraudos pensijas šioje valstijoje:

Mokėt pensiją per 16 savaičių bėgyje vienų metų.—Dabar mokama tik per 13 savaičių.

Laukt bedarbiui tik vieną savaitę iki pensijos gavimo.—Dabar jis turi laukt tris savaites.

CHINAI SUNAIKINO JAPONIJOS KARO LAIVĄ

Hong Kong. — Chinai pakrantinėmis kanuolėmis nuskandino vieną japonų karo laivą ir vieną kareivinį transporto laivą Yantze upėje. Su tais laivais žuvo daug japonų karių, ginklų ir amunicijos.

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų

Meksikos Transportacijos Darbininkų Unijos nariai Meksikos Mieste balsuoja išeiti į streiką.

LITERATŪRA ir MENAS

Prof. Vytauto Bacevičiaus Atsišaukimas Į Amerikos Lietuvių Chorvedžius

Amerikos lietuvių pažangioji visuomenė atsiekė įvairiose kultūros srityse didelius laimėjimus.

Toji visuomenė, dėka gero organizuotumo, tvirtai stovi ekonominiai ir josios politinė sąmonė labai pakilo dėka dažnai rengiamų paskaitų ir diskusijų, dėka perijodinės pažangiosios spaudos, bei leidžiamų literatūros ir mokslo veikalų.

"Laisvės", "Vilnies" ir "Literatūros Draugijos" **dėka** lietuvių pažangioji visuomenė netik bręsta politiniai, bet ir susipažįsta su įvairiomis mokslo šakomis.

Pagaliau Lietuvių Meno Sąjunga duoda nemažą dvasinį peną savo parengimais, kuriuose skamba gražios lietuvių dainos.

Mes visi pripažįstam, kad tautos kultūrinis lygmuo yra aukštas tik tuomet, kuomet yra vienodai įvertinamos ir ugdomos visos kultūros sritys.

Tačiau mūsų pažangiojoj Amerikos lietuvių visuomenėj nepakankamai yra ugdomos **muzikos ir dailės sritys,** į kurias tiek daug dėmesio kreipiama dabartinėj Naujojoje Lietuvoje.

Todėl aš kreipiuos į visus Amerikos lietuvių chorvedžius su sekančiu pasiūlymu:

Visi chorvedžiai prašomi malonėti susirūpinti paruošimu bent 10 paskaitų į metus iš muzikos srities plačiajai visuomenei sekančiomis temomis:

1. Kas tai yra melodija, ritmika ir harmonija,
2. Kokios yra įvairios muzikos formos,
3. Kas tai yra instrumentacija ir koki instrumentai yra naudojami simfoniniam orkestre (apibudinti atskirų instrumentų charakterį, nurodyti skirtumus ir t. t.),
4. Klasiška muzika ir jos žymiausi kūrėjai,
5. Romantiška muzika ir jos žymiausi kūrėjai,
6. Impresijonistinė muzika ir jos žymiausi kūrėjai, (impresijonistinę muziką lyginti su impresijonistine tapyba, iš kurios išėjo),
7. Ekspresijonistinė ir šiaip šių dienų kūryba ir jos žymiausi atstovai,
8. Lietuvių liaudies dainos ir senoviški instrumentai,
9. Kas tai yra grožis ir kaip kuriami muzikos kūriniai,
10. Amerikos muzikos gyvenimas (aktualijos iš koncertinio sezono: simfoninių koncertų repertuarai, virtuozų pasirodymai, naujų veikalų pastatymai ir tt.—medžiagą rinkti iš muzikos žurnalų ir programų).

Viršminėtoms paskaitoms medžiagai gauti reikalinga įsigyti (gal per Lietuvių Meno Sąjungą): muzikos teorijos, harmonijos, formų ir instrumentacijos atskirus trumpus vadovėlius ir muzikos istoriją.

Norint kalbėti apie lietuvių liaudies dainas ir liet. muziką, reikalinga atsigabenti neseniai išleistą Lietuvoj muzikos istoriją.

Kam sunku paskaitas daryti lietuvių kalboje, lai skaito angliškai.

Turint visą reikalingą medžiagą, tokią paskaitą (vienai ar 1½ valandos) galima parašyti per vieną naktį.

Bet kad visi chorvedžiai, kurie ir taip yra apkrauti darbais ir turi rūpintis savo pragyvenimu, nesijaustų nuskriaustais, tai geriausią rastume išeitį, panaudodami sovietišką, o taipogi ir amerikonišką sistemą, kuri remiasi obalsiu: "už darbą turi būti atlyginimas." Ir aš neabejoju, kad mūsų pažangioji, aukštai stovinti kultūriniai visuomenė su džiaugsmu priims tą Jūsų darbą, tas Jūsų 10 paskaitų, apsidėdama 25 centų mokesčiu už įėjimą, nes kuris kultūringas ir pažangus pilietis nesusigundys už 2½ dolerių visus metus turėti kas mėnesį tokias įdomias paskaitas! O tasai chorvedis (ar chorvedė) —prelegentas-tė už paskaitą gavęs apie 10 dolerių (žiūrint, kiek susirinks iš įžangos) irgi bus patenkintas, nes už tą **didelę naudą,** kurią jis atneš savo visuomenei, susilauks nuo jos meilės, dėkingumo ir nors truputį kuklaus medžiagiško atlyginimo.

Chorvedžiai rašydami paskaitas taipgi turės ir sau nemažai naudos, nes jie ta proga pagilins ir savo žinias, o mokslui niekuomet galo nėra.

Politikos, ekonomijos ir mokslo srityj mūsų pažangieji tautiečiai puikiai kyla, tad dabar reikia susipažinti su muzikos sritimi ir bendrai su menu, tai tuomet gyvenimas bus pilnas ir visapusiškas.

Jūsų, gerbiamieji draugai chorvedžiai, pareiga yra agituoti mūsų visuomenę, kad bent vieną kartą į mėnesį mūsiškiai nueitų į simfoninį koncertą. Nors čia koncertai nėra sutvarkyti kaip Sovietuose ir reikalinga už įžanga mokėti, bet vis tiktai už 1 dolerį galima pasiklausyti 120 žmonių simfoninio orkestro atliktų puikiausių simfonijų, geriausių dirigentų (Toscaninio, Stokovskio, Kusevickio ir kitų) vadovybėje.

Tie, kurie nėra pratę koncertų lankyti, malonės į juos iš karto vaikščioti ne kaip į "muvį" (filmą) **dėl malonumo,** bet nors **iš pareigos,** kad susipažinti arčiau su muzikos literatūra ir su simfoniniu orkestru, tai aš garantuoju, kad kas eis du kartu į simfoninį koncertą į Carnegie Hall, tai paskui netik kad jų nenorės išsižadėti, bet ir kitus trauks. O pažangioji visuomenė turi puikią progą briautis į buržuazijos lankomas koncertines sales ir taip **drąsiai ir masiniai,** pasakyčiau, net nachališkai briautis, kad anoji buržuazinė visuomenė, jeigu nepasijus išstumta, tai bent turės su proletarijatu skaitytis.

Pagaliau lietuvių kolonijos dailininkų (tapytojų, skulptorių, grafikų ir p.), o taip pat dalinai ir Jūsų, Gerbiamieji Chorvedžiai, pareiga būtų **organizuoti ekskursijas** sekmadieniais prieš piet (kiek kam laikas leistų), **į Meno Muziejaus** ir meno galerijas (paveikslų parodas).

Tas paskutinis reikalas yra lengvai realizuotinas, nes įžanga į muziejus daugumoj yra nemokama.

Baigdamas prašau Draugus Chorvedžius šį mano projektą apsvarstyti ir atkreipti į jį dėmesį.

Paskaitos galėtų būti ruošiamos individualiai (chorvedžio parinktomis temomis), arba dar geriau, kad būtų išdirbta **bendra programa** visiems chorvedžiams t. y., kad **paskaitų ciklius** visų chorvedžių būtų **vienodomis temomis,** tačiau kiekvieno chorvedžio individualiai apdirbtas.

Būsiu laimingas, jei šis taip svarbus kultūrinis klausimas ras tinkamo įvertinimo, tai reiškia, jei iš karto bus vykdomas. Už visuomenę neturiu teisės kalbėti, tačiau ją pažinojęs ir įvertinęs, tikiu, kad toji visuomenė Jūsų paskaitų laukia ir bus Jums dėkinga.

Vytautas Bacevičius.

Adomas Mickevičius

Zaosės kaime, netoli Naugarduko, dabartiniame Tarybų Gudijos mieste, 1798 metais gruodžio 24 gimė didysis poetas Adomas Mickevičius. Savo vaikystės metus jis praleido pačiame Naugarduke. Čia jis mokėsi domininkonų mokykloje, čia jis įsiklausė į liaudies dainas ir pasakas, visą amžių pasilikusias jo atmintyje ir radusias atgarsį jo poetinėje kūryboje.

Būdamas 16-kos metų, A. Mickevičius įstojo į Vilniaus universitetą, filologijos fakultetan. Universitete suskambėjo pirmieji Mickevičiaus eilėraščiai, kuriuos išgirdęs universiteto profesorius Borovskis sušuko: "Genijus, genijus! Jis sušvis virš mūsų krašto!"

Apie dvejus metus Mickevičius dėstė Kauno gimnazijoje lotynų kalbą. Čia jis ypač skaitė Šilerio, Bairono ir Šekspyro kūrinius, dariusius jam didelio įspūdžio. Čia jis klaidžiojo žaviose apylinkėse, slėnyje, kuris ir dabar žinomas "Mickevičiaus slėniu"; ant akmens, tarp medžių, išliko išrėžti paties Mickevičiaus inicialai.

Vilniuje, kur Mickevičius grįžo iš Kauno, 1822 metais pasirodė pirmas, ir 1823 metais — antras jo kūrinių rinkinys. Vilniuje jis dalyvavo slaptame lenkų jaunuomenės ratelyje. Apkaltintas konspiratyviai veikęs prieš caristinę autokratiją, Mickevičius 1822 metais buvo areštuotas ir uždarytas bazilijonų vienuolyne.

Iki to laiko jau pasirodė Mickevičiaus "Balados ir romansai," pirmosios poemos "Vėlinių" dalys, poemos "Živilė" ir "Gražina." Tai buvo tikrai naujas žodis lenkų literatūroje.

Mickevičius jieškojo savo kūrybai motyvų liaudies poezijoje, jieškojo tautų istorijoje paveikslų, kurie galėtų būti pavyzdžiu to meto žmonėms. Jis davė puikius paveikslus živilės ir Gražinos, atsižadėjusių asmeniškos laimės dėl savo gimtinės gerovės. Jis parašė "Odą jaunystei", tapusią jaunos lenkų kartos manifestu; šitoj odoj poetas šaukia būti drąsiems savo troškimuose, sujungti jėgas kovai už laisvę.

Mėnesiai, praleisti kalėjime, sustiprino dvasines Mickevičiaus pajėgas. 1824 metais caro valdžia privertė Mickevičių apleisti gimtąjį kraštą ir išvykti į Petrapilį.

-:- -:- -:-

Mickevičius labai domėjosi viskuo, ką jis matė Rusijoj, skubėjo išmokti rusų liaudies kalbą ir rusų literatūrą. Jau pirmu savo trumpo buvimo Petrapilyje metu jis susiėjo su pažangiaisiais to meto rusų žmonėmis, ypatingai su dekabristais—kovotojais prieš autokratiją—Bestuževu ir Rilėjevu.

Glaudus Mickevičiaus susiartinimas su rusų kultūra, su geriausiais rusų literatūros atstovais, prasidėjo jam apsigyvenus Maskvoje. Čia jis susipažino su Puškinu, Viazemskiu, Baratinskiu ir kt. Jis traukė į save dėmesį savo charakterio gyvumu, tikruoju poetiniu įkarščiu, kuris jaudino visus, jų skaičiuje ir Puškiną.

Mickevičiaus kūrinius Rusijoje vertė daugelis poetų, pradedant Puškinu.

Po "Krymo sonetų", Adomas Mickevičius, Rusijoj būdamas parašė vieną geriausių savo kūrinių—"Konradą Valenrodą."

1829 metais iš Rusijos Mickevičius išvyko užsienin.

Mickevičiaus ir Puškino draugystė, paremta gilia abipusia pagarba, abiejų buvo išlaikyta ir išsiskyrimo metais. "Jie neseniai susidraugavo, bet jų sielos greit susigimniavo, kaip dvi Alpių uolos",—vėliau minėjo tą draugystę Mickevičius (eilėraštyje "Petro Didžiojo paminklas"). "Su juo dalinomės mes ir skaidriomis svajonėmis, ir dainomis", — minėjo Puškinas. Be abejonės, Mickevičiaus ir Puškino pasikalbėjimai lietė pačius sudėtingiausius ne tik literatūros, bet ir politikos klausimus. Apie tai liūdija kad ir Mickevičiaus nekrologas Puškinui mirus.

-:- -:- -:-

Mickevičius būvojo ir Berlyne. Jis aplankė Veimare Gėtę. Jis klajojo po Italiją, gėrėdamasis meno paminklais.

Žinia apie sukilimą Lenkijoj užtiko Mickevičių Italijoj. Jis netikėjo sukilėlių laimėjimu, dar visą žiemą praleido Romoj, bet paskui, vis dėlto, pasuko link Lenkijos sienos. Bet kada Mickevičius 1831 metų rugpjūtyje atvažiavo į Dresdeną, sukilimas jau buvo visiškai užgniaužtas.

Iki 1838 metų rugpjūčio mėn. Mickevičius gyveno Poznanėje ir Dresdene, o po to pervažiavo į Paryžių. Emigracijoje jis parašė trečiąją "Vėlinių" dalį ir "Poną Tadą". Šitie du kūriniai padarė jo vardą nemirtingu.

Trečioje "Vėlinių" dalyje įsikūnijo kūrybiniai sumanymai ir idėjiniai svajojimai, kuriuos poetas puoselėjo ilgų metų būvyje.

Mickevičius turėjo didelius literatūrinius planus. Jis rengėsi tęsti "Vėlines", manydamas, kad tai bus pats reikšmingiausias jo kūrinys. Jis buvo apmetęs ir antrąją "Pono Tado" dalį. Įvykdyti šito Mickevičiui nepavyko, jį šaukė kova už tėvynės išvadavimą.

1832—1834 metais jis redagavo laikraštį "Lenkų pilgrimas", spausdindamas ten ugningus straipsnius, kuriuose šaukė į kovą prieš "seną tvarką", šaukė pažvelgti "į liaudies masių širdis ir mintis", šaukė prie aktyvių veiksmų prieš despotiškus Europos valdovus.

Kelerius metus Mickevičius buvo mistiko Tobianskio įtakoje, kuri blogai paveikė jo kūrybinę veiklą. Tačiau kada Francūzijoj ir visoj Europoj kilo revoliucinė audra, Mickevičius pamatė realų kelią kovos už žmonijos ir savo tautos laisvę.

1848 metais Mickevičius išvyko į Italiją organizuoti lenkų legijonų kovai už Italijos ir Lenkijos laisvę. 1849 metų būvyje jis redagavo Paryžiuje socijalistinį laikraštį francūzų kalba "Tautų tribūna." Karštuose straipsniuose, persunktuose talentingo publicisto temperamento, jis smerkė buržuazinę valdžią, ugningai sveikino darbo mases, pakilusias į revoliucinę kovą.

1855 metais Mickevičius išvyko į Konstantinopolį organizuoti ten lenkų legijonų kovai prieš caristinę Rusiją. Konstantinopolyj jis susirgo ten siautusia cholera ir 1855 metais lapkričio 26 d. mirė.

Taip nutrūko gyvenimas didelio poeto, apie kurį Roza Liuksemburg rašė: "Jeigu Lenkija savo literatūroje negalėtų pasakyti jokio kito vardo be to poeto, tai ir tada ji turėtų teisę pasaulinėje literatūroje užimti garbingą vietą greta kultūringiausių tautų."

Tarybų liaudis giliai gerbia talentingą žodžio menininką, humanistą ir kovotoją.

Tarybų liaudis didžiuojasi džiaugsmingu pažinimu, kad tikrovė perviršijo poeto svajones: daugiatautėje Tarybų Sąjungoje didžioji tautų šeima, surišta nepajudinama stalininiška draugyste, kuria laimingą gyvenimą, kokio negalėjo atvaizduoti net drąsi toli numatančio poeto vaizduotė.

M. Živovas.

Skaičiau--Mačiau--Girdėjau

"The Great Dictator"—Charles Chaplin

Jūroje beverčio turinio filmų, šiuo momentu eina diskusijos dėl Charles Chaplino kūrinio, "The Great Dictator". Chaplinas yra vienas iš žymiausių artistų Amerikos filmose. "The Great Dictator" savo turiniu, direktūra ir vaidyba,—yra Chaplino kūrinys.

Svarbu, kad šiuo momentu, kuomet dauguma šioj šalyj gyvenančių artistų pasiduoda karo propagandai,—jie eina pavėjui, paskui dolerius, gi Chaplino kūrinys eina prieš vėją. Chaplinas nepasisako už bent kokią partiją bei pakraipą—jis yra **humanistas.** Jis humanistas pasaulinio maštabo. Jis žmoniškumo mylėtojas, liaudies žmogus. Chaplinas sako:

"Man gaila, bet aš nenoriu būt imperatorium. Tai ne mano reikalas. Aš nenoriu nieką valdyti ar užkariauti. Aš norėčiau gelbėti visiems—žydui, stabmeldžiui—juodveidžiui, baltveidžiui."

Chaplinas tarptautinis—jis neturi rasinio, nei religinio "patriotizmo". "Šiame pasaulyje yra vietos visiems,"—Chaplinas sako. Ir "ši gera žemė yra turtinga, ir ji gali patenkinti kiekvieną."

Bėda tik tame, kad "grobis užnuodijo žmogaus sielą," davė žmonijai "vargą ir kraujaliejystę." Mašinos ir mokslas, kurie taip ištobulino produkcijos našumą ir skubumą, palieka mus trūkume. Bet ir šiame momente, ekonominio trūkumo, karų brutališkumo momente, Chaplinas šaukia į progresą. Jis šaukia į tuos, kurie jį girdi—"nenusiminkite". Vargas, bėdos, žmonių neapykanta—tos gyvenimo kartybės tik **praeinamas dalykas.** Diktatoriai, sako Chaplinas, "mirs ir galė, kurią jie paėmė iš žmonių, sugrįš žmonėms."

Chaplinas šaukia į kareivius: "Nekariaukite už vergiją! Kariaukite už laisvę!" Chaplinas sako: "Jūs, žmonės, turite jėgą—jėgą, sutverti mašinas. Jėgą, sukūrti sau laimę. Jūs, žmonės, turite jėgą padaryti šį **gyvenimą laisvu ir gražiu"**...

Chaplinas šaukia vienybėn liaudį ir kareivius vardan demokratijos. Bet jo demokratija reiškia daugiau, negu kapitalistų grupės "demokratija." Chaplino demokratija tobulesnė ir dar nepasiekta, todėl jis, veik pačiame klimakse kalbos, sako: "Vardan demokratijos,—naudokime tą jėgą—vienykimės visi. Kovokime už **naują pasaulį—geresnį pasaulį, kuris duos žmogui progą dirbti, kuris duos jaunimui ateitį ir senatvėj aprūpinimą."**

Ir dar priduria: "Dabar kovokime už laisvą pasaulį, pašalinkime tautinius rubežius,—pašalinkime grobį, neapykantą ir netolerancija." Vieton seno, Chaplinas kviečia kovoti už "pasaulį išminties—už pasaulį, kur mokslas, kur progresas vestų mus visus į gerbūvį."

Iš to, kas čia sakyta, galima matyti, kad Chaplinas savo filmoj pasisako ne už palaikymą ruzveltinės "demokratijos", bet už daug tobulesnę, visų žmonių demokratiją.

Dar Lietuviškumo Klausimu

Matyt, kad ne tik mūsų tarpe, bet ir Lietuvoje dar yra "neviernų Tamošių," kurie, veikiausia tiksliai, dejuoja dėl "lietu-

(Tąsa ant 4-to pusl.)

Nevergausim!

Jau laisvės saulė užtekėjo,—
Iš miego budina visus.
Po daug sunkių vergijos metų
Nukrito jungas slėgęs mus.

Pasauly bus tiesa, lygybė,
Kai darbo žmonės jį valdys;
Tik jie, vienybėn susispietę,
Tamsybių šmėklas išvaikys...

Visi naudosis darbo vaisiais,
Nebus vergų ir alkanų,—
Genijus Stalinas Didysis
Išlaisvins liaudį iš vargų.

Jisai sukurs pasaulį naują,
Laisvą, be ponų, kunigų.
Mes siekiam laimės šitoj žemėj,
Dangų paliekame dėl jų...

Žinokite visi, skriaudėjai!
Daugiau jums liaudis nevergaus!
Gana prigėrėte jūs kraujo
Beteisio vargstančio žmogaus...

P. Gasiūnas.

Šiauliai, 1940. VII. 18 d.

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radio Korporacijos Programos:

Šeštadienio, Jan. 25, radio programa per stotį WORL, 920 kilocycles, 8:30 iki 9:00 val. ryte bus sekanti:

1—Kalbės Yvonne Niaurienė iš Dedham, tema "Grožis ir jo Užlaikymas".
2—Muzika ir Dainos.
3—Žinios.

Sekmadienio, Jan. 26, radio programa per stotį WORL, 920 kilocycles, 9:30 iki 10:30 val. ryte bus sekanti:

1—Wally Jasons orkestra iš So. Bostono.
2—Dainininkas Jonas Tamulionis, N. H.

Steponas Minkus,
garsintojas.

Miami, Florida

Jau iš rudenio čia visi tikėjosi, kad šiemet bus didžiausias sezonas, kokis tik esą buvę, tai yra, daugiausia turistų privažiuos. Nes čia viskas ant to paremta. Jei turistai kada sustreikuotų važiavę, tai visi hoteliai ir bizniai tuojau subankrutytų. Vietinė spauda rašė, kad šiemet tiek ir tiek šimtų tūkstančių privažiuos turistų, daugiau, negu pernai. (O pernai rokavo, kad buvo labai didelis sezonas). Girdi, ir traukinių yra daugiau pastatytų, nes nespėja žmones vežti. Didžiuma hotelių pakėlė kainas ant kambarių, nes, girdi, gausim, kiek tik reikalausim.

Bet jau sausio mėnesis eina prie pabaigos, o žmonių neatrodo labai daug. (Kiti sako, kad mažiau, negu pernai.) Kambarių randavotojai bandė gauti savo kainas, bet jau atrodo, kad turės atiduot pigiau, ar laikyt tuščius.

Žinoma, ne visi čia atvažiuoja vien tik dėl "good times." Yra ir darbininkų. Bet jau jiem yra gana sunku, nes ilgai be darbo negali būti, ba vien tik kambarys kaštuoja vienam mėnesiui (sausio ir vasario mėnesiuose) tiek, kiek New Yorke visiem metam. O darbų nelengva gauti, nes čia nėra industrijos. O hoteliuose ar restauranuose daugiausia negrai dirba ir jiem labai mažai moka. Tai ir baltiem nenori daugiau mokėti. K artais negali tiek uždirbti, kad už kambarį užsimokėjus.

Lietuvių vietinių gyventojų čia yra jau keliolika šeimų. Visi gerai gyvena. Jiem čia patinka. Didžiuma turi kokius biznius, ar hotelius. Draugai Valilioniai su Rušinskais turi gėrimų užeigą. Sako, kad jiem gerai sekasi.

Turistų lietuvių šiemet atrodo kiek mažiau iki šiol. Teisybė, keli buvo trumpam laikui, kiti kaip girdėt, da atvažiuos.

Miami Beach laikraštukas paduoda 1940 metų skaitlines gimimų ir mirimų. Gimė 237, mirė 374. Atrodo, kad čia labai viršina mirimai gimimus. Bet dėlto taip yra, kad čia didžiuma žmonių suvažiuoja seno amžiaus. Da jie ir taip čia pailgina savo amžių besimaudydami marių vandenyj ir saulės spinduliuose, vietoje, kad žiemiuose sirgti šalčiu.

E. Vita.

London. — Vokiečių orlaiviai vėl bombardavo kelis Anglijos miestus, bet mažai nuostolių tepadarė, sako anglai.

Lenino Vaikystės ir Mokslo Metai

A. J. ULJANOVA.

(Pabaiga)

1887 metais, kai Volodė buvo paskutinėj klasėj, mūsų šeimyną ištiko antra didelė nelaimė. Dėl dalyvavimo pasikėsinime ant caro Aleksandro III buvo areštuotas Aleksandras Iljičas Peterburge. Vladimirui Iljičiui teko tuomet pirmutiniam užgirst tą sunkią naujieną ir paruošt prie jos motiną. "Gavus laišką,—pasakoja Kaškadamova, — aš iššaukiau iš gimnazijos Volodę ir daviau jam perskaityt laišką. Raukte-susiraukė jo antakiai, ir ilgai jis žiūrėjo, susimąstęs, į laišką. Prieš mane jau buvo nebelinksmas, lengvo būdo berniukas, bet didelis žmogus.

"O, juk, rimtas dalykas, gali blogai išeit Sašai,"—tarė jisai.

Vėliau, kai motina išvažiavo į Peterburgą rūpintis dėl savo vyresniųjų vaikų, jis, kaip pasakoja Kaškadamova, ne sykį sakė: "Reiškia, Saša negalėjo kitaip pasielgt, reiškia, jis turėjo taip pasielgt". Volodė pergyveno nelaimę labai tvirtai, rūpestingai tebeužsiiminėjo, bet liko rimtesnis ir tylesnis ir, tik ateidamas pas mažesniąsias seseris ir brolį, stengės juos pralinksmint ir po senovei plepėjo ir juokavo, uždavinėjo jiems rebusus ir šaradas.

Aleksandro Iljičo byla pasibaigė iš tikrųjų labai rimtai: jis buvo pripažintas vienu vyriausių pasikėsinimo vadovų, pasmerktas nužudyt ir nužudytas 1887 m. gegužės 8 d.

Simbirsko gimnazijos vyresnybei buvo paskelbtas barimas dėl to, kad jinai išleido su kuogeriausia atestacija ir aukso medaliu tokį "baisų nusidėjėlį." Manyta, kad negalima duot aukso medalio ir jo broliui Vladimirui Iljičiui. Bet pastarojo pasisekimai per visus aštuonerius metus gimnazijos mokslo buvo tokie nepaprasti, jo atsakinėjimai laike išleidimo egzamino—tokie puikūs, kad nebuvo galima neduot jam,—kaip ir jo seserei Olgai,—aukso medalio. Jis gavo tą medalį ir įstojo Kazanės universitetan į juridinį fakultetą. Motina su kitais vaikais, pardavus Simbirske namus ir likusįjį turtą, taip pat persikėlė į Kazanę. Bet priespauda, kuri ir be to sunkiai slėgė studentus praeito šimtmečio 80-siais metais, dar labiau padidėjo po 1887 metų kovo 1 d. pasikėsinimo, kuriame dalyvavo studentai. "Studentų inspektoriais" buvo skiriami tikri policijos šunsnukiai, buvo uždengtos visų nekalčiausios studentų draugijos, paleistos visos organizacijos, daugelis areštuota ir išmesta. Studentai ėmė protestuot visuos universitetuos. Įvyko vadinamos studentų riaušės ir Kazanės universitete. Vladimiras Iljičas taip pat dalyvavo uždraustam susirinkime ir buvo, drauge su kitais, išmestas iš universiteto ir išsiųstas iš Kazanės į Kukuškino sodžių. Drauge su tuom išmetimu baigės jojo mokslo metai. Aukštosios mokyklos durys buvo jam uždarytos. Jo prašymai dėl priėmimo atgal į universitetą buvo atmesti, svarbiausiai dėliai to, kad jis buvo Aleksandro Iljičo brolis.

Tokiu būdu, mokslas mokykloj pasibaigė Vladimirui Iljičui, kai jam buvo 17 metų. Bet jis buvo taip susipratęs, kad baigė savo mokslą savistoviai, be jokios pašalinės pagalbos.

Jis baigė savo oficialinį mokslą išduodamas, kai jam buvo, pagaliau, suteikta teisė, išleidimo egzaminą iš juridinio fakulteto, ir išdavė jį vienais metais su savo leidimu, tarytum kad nebūtų buvęs pašalintas iš universiteto. Pamenu, daugelis stebėjos tada, kad jis dagi vienų metų nepraleido dėl visų tų nemalonumų, —t. y., kad iš tikrųjų jis prisiruošė iš visų universiteto kurso mokslų ne per ketverta metų, kaip visi, o per kokius nors dvejus metus. Gautasis jo diplomas dėl universiteto baigimo davė jam profesiją (jis užsirašė prisiekusiojo advokato pagalbininku), t. y. galimybę užsidirbinėt duonai apie ką reikėjo mąstyt, nes visa šeimyna gyveno tik iš motinos pensijos ir iš to, kas po truputį buvo leidžiama iš tėvo palikimo.

Bet jis baigė taip pat, tais metais begyvendamas provincijoj, — iš pradžios Kazanėj, o vėliau—Samaroj,—savo revoliucionieriaus apšvietimą. Jis rado galutiną savo kelią marksizme, darbininkų klasės kovos idejoj. Pripratęs visa rimtai ir nuodugniai tirt, jis tokiu pat būdu tyrė ir marksizmą. Jis išstudijavo visus Markso ir Engelso veikalus, — daugelio jų tuomet rusų vertime nebuvo ir jis skaitė juos francūzų ar vokiečių kalbomis. Jis dalinos, savo papročiu, pasemtomis žiniomis su rateliu jaunuomenės, kuri negalėjo skaityt svetimomis kalbomis. Jis ėmė gvildent rusų gyvenimą, stengdamasis išaiškint, kiek jam buvo galima pritaikint Markso mokslas. Ir, išaiškinęs šitai visiškai neabejojamai, jis žengė tvirtai tuo keliu ir vedė paskui save jo įkurtosios Komunistų Partijos priešaky Rusijos darbininkų klasę,—ir privedė ją prie pergalėjimo.

Skaičiau-Mačiau-Girdėjau

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

viškumo" žlugimo. Jie sako: "mes virš dvidešimts metų ugdėm, auklėjom tą 'lietuviškumą'", o dabar jis žus. Amerikoj tie žmonės ne tik dejuoja, bet stačiai rėkia, ir rėkia desperatiškai, tragiškai.

Tačiaus visiem tiem dejuotojam ir rėksniam tinkamai atsako Kauno valstybės teatro režisierius B. Dauguvietis. Kauno "Tiesoje" Dauguvietis išrodinėja, jog Lietuvos menininkai gavo pakvietimą dalyvauti šių metų Maskvos meno dekadoje. Jie gali dalyvauti pavasarį ar rudenį. Nutarė dalyvauti rudenį. Kodėl? Todėl, kad dekadoj reikia dalyvauti su **lietuvių tautos menu.** O ką lietuvių tautai ta dvidešimt metų "ugdymo" davė? Į tai Dauguvietis atsako:

"Kur jis dingo? Kodėl prie pirmo egzamino priėjęs, tas 'lietuviškumas' turėjo pasitraukti ir prisipažinti, kad jis yra nepasiruošęs, net, dar daugiau,—jis nepagimdė nieko realaus, nieko apčiuopiamo. Kad jo bendram konglomerate dar nieko nėra susikristalizavusio."

Tas "lietuviškumas" buvo, sako Dauguvietis, "tuščiaviduris". Jis buvo "bevaisis" ir "nieko nesukūręs, nieko apčiuopiamo nedavęs, nes tai buvo vien tik forma be turinio širdies." Visa lietuvių tauta nedalyvavo tame mene. Ir todėl, anot Dauguviečio,— "Tautos laisvė neapvaisintas medis vaisių duoti negalėjo." O Maskva, kuri, anot Lietuvos priešų, turėtų slopinti ir naikinti lietuvių meną ir kultūrą, Dauguviečio žodžiais tariant, lietuviams sako:

"Štai dabar mus Maskva kviečia: atvažiuokite ir parodykite savo kūrybą, savo meną, savo tautos veidą ir dūšią. Mums nereikalingi verstiniai kūriniai, neprašom mes pamėgdžiojimo, svetimo proto vaisių,—bet duokite mums, parodykite mums lietuviškumą! Visa tai, kas yra jūsų, vien tik jūsų. Ir pasirodo, kad ant buvusio "lietuviškumo" mes turim padėti kryžių, palaidoti jį ir griebtis naujų priemonių sukondensuoti mūsų lietuviškumą, suteikti jam tinkamą formą ir išvystyti jo sielą."

Tai kas gi čia—naikinimas ar auklėjimas lietuviškumo ir lietuvių tautos meno, kultūros? Žinoma, kad auklėjimas. Ir jau daroma socialės lenktynės, renkama lietuvių tautos menas, dainos, kuriama nauji, lietuviški kūriniai, kad pasirodyti meno dekadoj. Tai tikras lietuviškumo darbas.

Kipras Petrauskas rašo, jog Maskvon bus vežama M. Petrausko opera "Eglė, žalčių karalienė", St. Šimkaus—"Kaimas prie dvaro". Rašo, renka ir kitas operas, veikalus, liaudies šokius, kad geriau, lietuviškiau pasirodyti meno dekadoj su lietuvišku menu. Gi per visus pereitus dvidešimt metų tokio bandymo, tokio pasiruošimo pakėlimui lietuvių meno ir kultūros nebuvo nei sumanyta. Petrauskas priduria, jog "nėra mūsų teatre žmogaus, kuriam nerūpėtų dekados klausimas." Tai garbė visiems lietuviams.

V. Bovinas.

Charlie Chaplin as Hynkel, "The Great Dictator."

CHARLIE CHAPLIN, laimėjęs New Yorko filmų kritikų pirmą dovaną, kaipo geriausiai pasižymėjęs 1940 m. Amerikos filmų artistas. Bet jis to pripažinimo atsisakė.

Lowell, Mass.

Brangūs broliai D.L.K.V. Kliubo nariai! Pavelinkite man tarti kelis žodžius, kur link veda mūsų kliubą mūsų karštagalviai. Mano supratimu, kliubas turi būti laisvas nepartinis. Turi būti visi nariai lygūs, o ne kaip dabar yra: vienas į kitą kreivai žiūri. Tas labai kenkia kliubui.

Aš myliu kritiką draugišką ir rimtą. Pas mus šiais laikais atsirado tokių, kurie mano, kad kliubas tai sandariečių įrankis. Tas negalima. Neleistina, kad kliubą tūli karštakošiai naudotų savai politikai. Jie nemato to, kas yra pavojinga dėlei Kliubo.

Broliai lietuviai, Kliubo nariai! Pagalvokite šaltai, kur vedate Kliubą. Ar nežinote, kad perėjo toks įstatymas šioj šalyj, kad bet organizacija, kuri rems ar rinks aukas priešingai šiai šaliai, bus baudžiama skaudžiai? Ji turi užsiregistruoti kaipo remianti priešus. O mes kaip tik nutarėm, kad rengsime prakalbas J. Tubelienei. Ji renka aukas ir siunčia Vokietijon. Tas gali mūsų kliubą pastatyti į pavojų. Ar nebūtų geriau, kad tie karštuoliai susirengtų Sandaros kuopos ar socialistų vardu? Kliubas turi būti bepartyvis. Kliube turi būti lygios teisės visiems, o ne taip, kaip tūli vadukai nori, kurie neturi mažiausio supratimo apie politiką ir įstatus. Jie mus veda į prapultį.

Aš myliu Lietuvą ne mažiau, kaip tie, ką dangstosi patrijotine skraiste. Gerai žinau, kaip gyveno tie mūsų tautos pabėgėliai, ir kas jie tokie. Jie papratę gyventi iš kitų prakaito. Jiems pirma neatėjo į galvą, kad galėtų tas atsitikti. Jie engė mūsų brolius Lietuvoj, neskaitė mūsų brolių žmonėmis, vadino juos chamais, tamsūnais. Jie mūsų nematė pirmiaus. Šiandien jie mus vadina prieteliais, šaukias prie mūsų. Man gaila jų tamsumo.

Aš pamenu, kada bėgau nuo caro vos su keliais grašiais. Niekas man negelbėjo. Bet kada ponai bėga su turtu į Berlyną, tai mes turime juos gelbėti. Kodėl? Gal todėl, kad jie daugiau negali lupti mūsų broliams kailį? Gal todėl, kad jie mūsų brolius laikė dvikojais gyvuliais? Ne, dar sykį ne!

Jeigu bus reikalas Lietuvos biednuomenei pagelbos, aš pats stosiu į darbą, gelbėsiu kiek galėsiu. Bet ne ponus.

Aš nematau liaudininkų, socialdemokratų, nei bepartyvių pabėgėlių eilėse. Tik vyrauja Smetona su savo šeima: fašistų lyderiai, geležinio vilko vadai, policijos galvos, didieji dvarponiai, bankieriai, spekuliantai ir dantų daužytojai.

Mūsų tarpe randasi to raugo žmonių, kurie sakos labai mokyti esą. Bet pažiūrėkime, ką tie mūsų aukšto rango sutvėrimai kalba per spaudą? Visaip plūstasi, tarytum Lietuvos piemenėliai, ar kūmutės. Vietoj kritikuot, visaip šmeižia sau nepatinkamus. Susirinkimuose piemeniškai rėkia "braukti raudonus". Jie griauna mūsų organizaciją.

Narys.

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS.

Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui.

Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiam ir į kitus miestus.

Tel. EVergreen 4-8802. **Sav. V. LUKOŠEVIČIUS**

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom, kitkam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: EVergreen 8-9770

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. tarpe Gates Ave. ir Chauncey St.
Tel.: Glenmore 5-6191

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: Humboldt 2-7964
530 SUMMER AVE.
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8
Nėra valandų sekmadieniais

EVergreen 4-0072 **SLocum 6-1422**
DR. ISAAC COHN
AUSŲ, NOSIES, IR GERKLĖS
SPECIALISTAS
GYDO IR DARO OPERACIJAS
286 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 11 iki 1 dieną
Nuo 5 iki 7 vakarais
Sekmadieniais nuo 11 iki 1
265 NEW YORK AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 9 iki 11 rytais
Ir sulyg susitarimo.

"LAISVĖS" BAZARAS 1941
Bus Penktadienį, Šeštadienį ir Sekmadienį
Vasario 14, 15 ir 16 Feb.
Prašome iš anksto pasirūpinti Bazarui dovanomis.
Laikrodininkas V. Kazlauskas pirmas davė bazarui dovaną—gražų laikrodį.
BUS CENTRAL PALACE
18 MANHATTAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

SVARBIOS KNYGOS
TUOJAUS ĮSIGYKITE ŠIAS KNYGAS:
Pasaulinės Parodos ir New Yorko Miesto
PAVEIKSLŲ ALBUMAS
Žurnalinio formato knyga, 56 puslapių, trijų spalvų spaudos viršeliai, augštos rūšies popieros, daug mokslinio turinio ir informacijinių raštų. Kaina 25c.

Dingus Rožytė
Parašė Pranulis
Tikrai jaudinančios poezijos knygelė. Išleido dienraštis "Laisvė". Kaina 15 centų.

Ko Nori Kun. Coughlinas?
Parašė R. Mizara
Dažnai girdime tą kunigą fašistiniai rėkaujant per radio. Ko jis nori ir kas jis yra išaiškina ši knygutė. Puslapių 32. Kaina 5 centai.

Saugokitės Vėžio
Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius
Vėžys išsmaugia daugiau žmonių negu kitos ligos. Vėžys yra žinomas kaipo nepagydoma liga. Bile žmogus nežinodamas kaip apsisaugoti gali gauti vėžį. Daktaras Kaškiaučius pataria, kaip apsisaugoti nuo vėžio.
Knygelė 42 puslapių. Kaina 10 centų.

Su reikalavimais kreipkitės:
"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA
427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Sumanė Įvest Verstiną Valstijinę Darbininkų Apdraudą Ligai

Albany, N. Y.—New Yorko valstijos seimelio atstovas R. F. Wagner ir senatorius Daniel Gutman ketina įteikt sumanymą, reikalaujantį įvest verstiną apsidraudimą ligai šioje valstijoje tiem darbininkam-tarnautojam, kurie per metus gauna tik po pusantro tūkstančio dolerių algos ar mažiau.

Pagal šį sumanymą, darbininkui ligoje už tai būtų parūpinta gydytojas, ligoninė ir kiti medikaliai aptarnavimai. Apdraustam darbininkui taipgi nemokamai būtų gydomi ir taisomi dantys.

Be to, sergant darbininkui jis bei jo šeimyna gautų pašalpą ligoj nuo 6 iki 16 dolerių per savaitę, atsižvelgiant į tai, kiek jis uždirbo ir kiek turi šeimynos.

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ
GRAND FURNITURE
409 ir 436 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PLATINTOJAI GEROS RŪŠIES RAKANDŲ
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ IR SŪNAI
Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą

Scranton, Pa.

Viską po Biskį iš Šios Apylinkės

"Laisvėje" jau buvo rašyta, kad su sausio 27 diena bus paleistas W.P.A. moterų siuvimo projektas. Tas reikštų, kad apie 450 darbininkių netektų darbo Lackawanna paviete. Bet dabar pasirodo, kad nebus visos kartu paleistos. Jos turės eit per koštuvą.

Jau buvo rašyta, kad gubernatorius sakydavo, jog valstijai būtų pigiau moteris laikyti ant pašalpos, negu duoti W.P.A. darbą. Todėl jis sakydavo, kad visos 12,000 bedarbių moterų bus padėtos ant pašalpos. Bet išėjo kitaip. Iš vienos pusės darbininkų spaudimas pasidarė didelis prieš tokį valdžios žygį. Iš kitos pusės, pasirodė, kad WPA projektas Pennsylvanijos valstijai kaštuoja 116,000 dol., o šelpimas tų moterų kaštuotų net 375,000 dolerių. Tokiu būdu tasai patvarkymas tapo atšauktas. Bet pagal prezidento Roosevelto patvarkymą, kad būtų sumažinti visi fondai, Pennsylvanijos valstijoje iš visokių WPA darbų bus atleista net 100,000 darbininkų.

Harrisburgas pranešė, kad pereitais metais buvo iškolektuota iš pašalpos čizlerių, arba iš tų, kuriems pašalpos nereikėjo, tačiau ją gavo, net $1,237,000. Bet dėl aiškumo štai kaip išeina. 1937 metais buvo išleistas įstatymas, kad katrie turi kokią nors nuosavybę, kad ta nuosavybė būtų pavesta valstijai, jeigu jie nori pašalpos. O katrie atsisakė pavesti, tai tie jokios pašalpos negavo. Tai kada darbai jau pradėjo trupučį geriau krutėti, tai tie žmonės ir pradėjo valdžiai tą bado skolą atsimokėti. Tokie jau ir sumokąjo $532,500. O kitus $704,500 sugrąžino tie, kuriems pašalpos nereikėjo, bet kurie norėjo pasipinigauti.

Pennsylvanijos valstija 1940 metais išmokėjo bedarbių pašalpomis $100,000,000.

Gavo Didelį Pišš

Kaip visur tas fašistuojantis elementas nerimsta, taip ir čia. Jis savo judošišką darbą dirba ir tiek. Su pavieniais tai mažai bėdos, mažai kas atydos kreipdavo. Bet čia pradėjo darbuotis ir Amerikos Legiono Postas 121. Jie per savo susirinkimą nutarė pasiųsti komisiją pas Pašalpos Biuro direktorių ir pareikalauti, kad jis sustabdytų pašalpą visiems komunistams ir jų simpatikams. Na ir pasklydo gandai po visą apylinkę. Sako, dabar "kacapai" turės badu stipti. Bet už poros dienų Šalpos Biuro direktorius ponas Russell padarė šitokį pareiškimą: Kas tik buvo atsilankę pas mane dėlei diskriminacijos prieš mažumos grupes, tai žino, kad tai ne Šalpos Biuro darbas. Kas link Komunistų Partijos, tai ji yra Pennsylvanijos valstijos pripažinta kaipo legališka partija. Tai tegul tą darbą daro Harrisburgo legislatūra. Mes pašalpą duodame be jokio skirtumo rasių, tautų ir partijų.

Tai dabar tie skundėjai vaikšto nosis nuleidę.

Harrisburge yra įnešti du prieš-darbininkiški biliai. Žinoma, tokių bilių yra ir daugiau, bet aš čia suminėsiu tiktai du. Pirmas bilius reikalauja, kad Komunistų Partija būtų nuimta nuo baloto, arba, sakant, būtų uždaryta. Bet jeigu šis bilius pereitų, tai būtų didelis smūgis visam darbininkiškam judėjimui Pennsylvanijos valstijoje. Antras bilius reikalauja, kad būtų panaikintas 1938 metų įstatymas, kuris sako, kad kožnas pilietis turi teisę balsuoti be jokio balsavimo taksų mokėjimo. Čia jau taikoma tiesiai prieš bedarbius. Kadangi jie nemoka taksų, tai jiems grumojama atėmimu teisės balsuoti.

Sausio 5 dieną iš Binghamton parvežė dų vyruku, kurių pavardės yra Joseph Doti ir John Balon. Jie prisipažinę padarę net 120 vagysčių. Kadangi 7—KORESP.

jie papildė penkias vagystes New Yorko valstijoje ir kitas net septyniuose apskričiuose Pennsylvanijos valstijos, tai teismas patvarkė, kad jie turės teismą kiekviename apskrityje. Kaip girdėt, tai jiems priseis net 75 metus kalėti. Kaip rekordai parodė, tai jų vagystės nėra labai baisios. Jie vogė, kas tik papuolė. Pavyzdžiui, vieną vagystę papildė tik už 50 centų.

L. L. D. Reikalai

"Laisvėje" jau buvo rašyta, kad Literatūros Draugijos 39 kuopa rengiasi prie paminėjimo 25 metų šios organizacijos gyvavimo. Buvo rašyta, kad paminėjimas įvyks sausio mėnesį. Bet dėl tam tikrų priežasčių paminėjimo parengimas nukeltas ant vasario 23 dienos. O priežastis tame, kad sausio mėnesį tą dieną mūsų kaimynai wilkes-barriečiai turės parengimą savo naujam chorui. Kadangi daug scrantoniečių nori dalyvauti jų parengime, tai mes nutarėme savo parengimą atidėti.

D. P.

SO. BOSTON, MASS.

Nekrologas

Sausio 14 d. So. Bostone pasimirė Jonas Petrikas, sulaukęs 76 metų amžiaus. Velionis Jonas paliko dideliame nuliūdime žmoną Elzbietą ir vieną dukrelę Oną. Taipgi Lietuvoje paliko brolį Petrą ir tris seseris (vardų nežinau). Palaidotas sausio 17 d., Benedikto kapinėse.

Velionį Joną Petriką pažinau daugiau kaip dvidešimts metų. Tai buvo lėtas ir ramus žmogus. Per daugelį metų jo vardo ir pavardės nežinojau, nes visa apielinkė jį vadindavo **So. Bostono knygium.** Nuo kada Jonas įgavo vardą knygiaus, neteko sužinoti, bet lengvai galima dąsiprotėti, kad minėtą vardą jis paveldėjo arba įgavo iš pat jaunų dienų. Velionis būdamas jaunesnis, platino knygas ir laikraščius, o pelną atiduodavo organizacijoms. Vėliaus organizacijos atsisakė nuo ėmimo pelno iš jo, nes permatė, kad jam pačiam reikalinga. Taip velionis ir vilko tą sunkų darbą iki dar galėjo paeiti.

Jonas labai daug rašinėjo į mūsų spaudą, daugiausiai iš unijų į organą "Darbą". Mat, Jonas dirbo prie kriaučių kaipo preseris.

Kiek velionis išpardavė-išplatino knygų, brošiūrų ir laikraščių, nieks iš gyvųjų negali pasakyti, o gal ir pats velionis tiksliai nebūtų galėjęs pasakyti. Vien aišku tas, kad nebuvo to išvažiavimo, pikniko, koncerto, lošimo, prakalbų ir mitingo, kuriame nebūtų buvęs Jonas su pundu literatūros. Velionis negalėdamas dirbti dirbtuvėje, nes vos tik galėjo paeiti, ėjo per stubas ir skleidė apšvietą. Be galo jis daug parduodavo "Raudonojo Artojaus" ir "Priekalo" iki pastarieji sustojo ėję. Žodžiu sakant, velionio nebuvo tikslas prasigyventi, bet **apšviesti liaudį!**

Pora mėnesių prieš mirtį, velionis pasišaukė mane į namus. Besikalbant jis man sako:

—Drauge, aš jumis pasitikiu. Būk toks geras, aš turiu da daug knygų ir manau, kad neteks man jas išplatinti. Būtų labai gaila, jei jos išsimestų ant "dumpo." Ateik katrą dieną, pasiimk ir išdalink draugams **dykai!**

Pastebėjau, kad būtų gal geriau tas knygas peržiūrėti ir tinkamas pasiųsti į Lietuvą, kuomet susitvarkys susisiekimas. Velionis labai nusidžiaugė ir mano planui pritarė. Tai toks velionio Jono Petriko testamentas. Visą savo gyvenimą Jonas dirbo visuomenei, šviesdamas ją, ir likusį savo turtą pavedė lietuvių visuomenei.

Velionis iš Lietuvos paėjo iš Šnekšnių parapijos, Kauno redybos. Šioj šalyj išgyveno apie 40 metų. Prigulėjo prie LLD 2 kp. ir Vytauto Draugystės.

Prie karsto buvo padėti gėlių vainikai nuo: žmonos ir dukters, nuo Kukinių šeimos, Mr. and Mrs. Kaslauskų, LLD 2 kp. ir Vytauto Draugystės.

Kaip gaila, kad Amerikos lietuvių išeivija neteko taip didelio švietėjo-aušrininko Jono Petriko. Jonai, tu savo gyvenime atlikai didelę misiją. Mes, netekę tavęs, turėsim sugaubti visas jėgas, skleisime apšvietą iki vergijos retežiai subyrės visoj žmonijoj.

Nuo savęs reiškiu gilios užuojautos žmonai Elzbietai Petrikienei, o labiausiai likusiai Onytei, kuri išauklėta kaipo susipratus lietuvaitė.

P. S. kadangi Onytė manęs prašė, kad daug nerašyčiau apie jos tėvelį, o tik kelis žodžius, tad ir spaudžiau šią biografiją kiek tik galėdamas, apleidau labai daug svarbių dalykų, kurie turėtų būti suminėti.

Jaunutis.

Prakalba prie Kapo

Vienas iš Jono senų draugų, drg. Kazlauskas, pasakė prie kapo atsisveikinimo prakalbėlę, kuri skamba maž daug sekamai:

Šiandien atsisveikiname su mūsų vienu senu veikėju drg. Jonu Petrika. Jisai veikė per didelę savo gyvenimo dalį—dirbo darbininkų klasės labui. Jisai buvo nariu Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 2 kuopos. Ši organizacija veikia per visą šalį ir turi apie 6,000 narių. Būdamas jos nariu, Jonas platino jos knygas ir rašinėjo į laikraščius. Jis per tai skleidė apšvietą tarpe lietuvių darbininkų ir šaukė juos į šią organizaciją. Deja, jo balso dar palyginant ne daug išklausė ir jis mus palieka labai neužtikrintam pasaulyje. Europoje šėlsta karas ir eina gandai, kad jie rengiasi kariauti net mirtinų ligų perais. Ir gal už kelių mėnesių ar metų ir mes būsime masiniai žudomi ligų perais.

Ir tokios nelaimės vyksta žmonijoj tik todėl, kad mes besirūpiname daugiau savo asmeniniais - privačiais reikalais, negu visuomenės—lygiai taip, kaip tas žmogus, kuris pirko sau žemę. Žemę jis pirko miera saulės. Tai yra, jis susiderėjo - sulygo už tam tikrą šmotą aukso ar kiekį pinigų gauti sau ir savo sūnams žemės—tokį dydį žemės, kiek jis apeis nuo saulės užtekėjimo iki nusileidimo. Ir jis ėjo, ėjo iki pietų ir po pietų. Saulė jau neaukštai buvo, o jis dar vis ėjo. Štai jam patiko dar sklypelis ir šį reikia prijungti, ir bėgo prie paskirtos vietos. Ir pribėgo, bet saulė jau buvo nusileidus. Sutartis neišlaikyta. Žmogus apmaudoje krito — mirė ir nusipirko sau žemės 9 pėdas išilgai ir 3 pėdas skersai.

Berlin, saus. 23. — Vokiečių komanda teigia, kad jie nuskandino dar kelis Anglijos laivus, 30 tūkstančių tonų įtalpos.

Washington. — Ligšiolinis Amerikos ambasadorius Anglijai J. P. Kennedy pareiškė, kad ir jis pats nepatyrė, dėl ko Anglija kariauja.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

BALTIMORE, MD.

Pirmadienį, sausio 27 d., 8 v. v. 848 N. Howard St., įvyks Open Forum. Kalbės Anna Louise Strong. Prakalbos tema bus "Chinija ir Amerika." Ji kalbės ir apie Lietuvą. Kviečiame dalyvauti. (20-21)

ELIZABETH, N. J.

Gerbiami elizabethiečiai — prašome nieko nerengti rugpjūčio 10 d., nes įvyks Lietuvių Brolių Draugijos piknikas. —Komisija. (20-22)

HARTFORD, CONN.

Šeštadienį, sausio 25 d. įvyks šokiai Lietuvių Meno Sąjungos naudai. Bus ir užkandžių. Kadangi Menas reikalauja gausios paramos, kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. Įvyks Laisvės Choro Svet., 155 Hungerford St. Pradžia 7:30 v. v. (Įžanga?—Adm.) (20-21)

WATERBURY, CONN.

Prof. Vytauto Bacevičiaus iliustruota paskaita įvyks sekmadienį, 26 d. sausio, Venta Hall, 103 Green St., 7 v. v. Dainuos Vilijos Choras, vad. B. Rasimavičiūtės. Įžanga 25c. Su nepaprastu džiaugsmu pranešam, kad pagaliau ir mūsų lietuviškoje kolonijoj, teks susipažinti su Prof. V. Bacevičium ir išgirsti jo paskaitą "Lietuvos Muzika ir Jos Kurėjai." Šioj paskaitoj jis analizuoja žymiausius Lietuvos 19 ir 20 amžiaus kompozitorių darbus ir tuom pačiu kartu skambina pijaną. (20-21)

BAR ir GRILL
LIETUVIŲ RESTAURANAS
Įdomiai įpuošta lietuviška aludė ant Grand Street
Rheingold extra Dry Ales.
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės
Turime ir kambarių pernakyot arba savaitinius išrandavot
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Dr. John Repshis
(REPŠYS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampas Inman Street
Arti Central Skvero
CAMBRIDGE, MASS.
Tel.. TROBridge 6330
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 6-8 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais:
10-12 ryte

TILŽĖS SPAUDIMO

Aukso Altoriukas, paprastu apdaru	50c
Ta pati knyga, Celuliodas gražiu apdaru su antspaudais	$1.60
Vainikėlis, jaunuomenės maldų knygelė	35c
Ta pati knyga, minkštais, tvirtais viršais	$1.35
Kantičkos, visokių giesmių knyga	$1.75
Sapnų knyga, apdaryta su paveikslais	$1.60
Tūkstantis naktų, didelė knyga apdaryta	$3.00
Lengvas būdas išmokt angliškai	35c
Mikaldos Pranašavimai	25c
Girtuoklių Gadzinkos	15c
Sveikata ligoniams, aprašo apie 300 visokių valstiškų augalų ir kam jie yra naudingi	25c
Trajenkės, stambios, pakelis	60c
arba 3 pakeliai už	$1.50

M. Žukaitis,
334 Dean Rd.,
SPENCERPORT, N. Y.

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 2-0788
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

Bulova

ROBERT LIPTON
Jeweler : : Įsteigta 1892
701 GRAND STREET
Tarpe Graham & Manhattan Aves.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Lūdėsio valandoje kreipkitės pria manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą.
Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.
1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

NOTARY PUBLIC

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNUOTAS GRABORIUS
Lūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St.—Brooklyn — "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai
ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAK.
Visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

Office Phone EVergreen 4-6971 Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

OPEN DAY and NIGHT
Managed by
RHEA TEITELBAUM

Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.
Admission 50c., day & night, Saturday night 75c.
SPECIAL RATES PER WEEK
LAIDIES' DAYS: Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11 p.m. for gents
GENTS' DAYS: Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

VARPO KEPTUVĖ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senviciam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

LICENSES
WHOLESALE AND RETAIL
Beer, Wine, Liquor

NOTICE is hereby given that License No. EB 2977 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 635 Lorimer St., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
THOMAS IOVINO
Boulevard Pizzeria
635 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 2971 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 1261 Flushing Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
FERDINAND HEINTZ & EMMA ROSE
1261 Flushing Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. C 476 has been issued to the undersigned to sell beer at wholesale under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 984 Liberty Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
SUNRISE BEER DIST INC.
984 Liberty Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. EB 2978 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 560 Fulton Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
NEW ORPHEUM BOWLING ACADEMY, INC.
560 Fulton St., Brooklyn, N. Y.

Leonas Prūseika Kalbės "Laisvės" Bankiete Sausio 26-os Vakarą, Central Palace; Dainuos St. Kuzmickas, Aidbalsiai

Paskutinėmis Dienomis Gausiai Ateidinėja Sveikinimai su Dovanomis "Laisvei" iš Tolimų ir Artimų Lietuvių Kolonijų; Bus Svečių iš Kelių Valstijų

Šiuo paskutiniu pranešimu norime visiems priminti, jog "Laisvės" didžiosios metinės iškilmės— **šėrininkų suvažiavimas ir bankietas—įvyks jau šį sekmadienį, sausio 26-tą, Brooklyne.**

Suvažiavimas įvyks iš ryto ir per visą dieną, Lietuvių Am. Piliečių Kliubo salėje, 280 Union Ave.

Bankietas bus Central Palace abejose didžiosiose salėse, 18 Manhattan Ave. Vienoj salėj bus vakarienė, kitoj šokiai. Vakarienė prasidės 6:30, šokiai 7 val. Bankieto bilietai $1.50, vien šokiams—40 centų.

Leonas Prūseika

Bankiete kalbės tolimasis svečias Leonas Prūseika, Chicagos lietuvių dienraščio "Vilnies" redaktorius, brooklyniečių gerai pažįstamas ir mylimas kalbėtojas, taipgi kiti svečiai.

Trumpa, bet žavinga dainų programa pasigrožėsim dainuojant S. Kuzmickui iš Shenandoah, Pa., ir Aidbalsiams, vadovaujamiems muzikės Bronės Šalinaitės.

Svečių bus iš Bostono ir kitų Naujosios Anglijos kolonijų, taipgi iš Pennsylvanijos, New Jersey ir pačios N. Y. valstijos tolimesnių kolonijų.

Smagus, kultūringas, draugiškas pažmonys, prie geros turkių vakarienės ir alaus, su būriais seniai matytų draugų ir naujų pažįstamų retai pasitaiko, tad kviečiame visus brooklyniečius ir apylinkių lietuvius sausio 26-tos vakarą praleisti tame minėtiname bankiete.

GAUSIAI APDOVANOJO DIENRAŠTĮ

Pereitą trečiadienį sveikinimus su dovanomis atsiuntė sekami:

Leipų šeima, Brooklyne, $5.
G. Žilinskai, Suffield, Conn. $2.
Geo. Stasiukaitis, Cliffside, N. J., $10.
A. Zavish, Jersey City, N. J., $5.

IŠ FT. LAUDERDALE, FLORIDA

A. ir M. Valilioniai (Palace Bar savininkai) $5.
S. ir J. Jurevičiai $2.
P. Bečis (iš Miami Beach) $1.00.
E. ir J. Finenco $2.
E. Vitartienė $1.

New Yorke 1,000 Gyventojų Pareiškė Protestą prieš Oklahomos Reakcininkus

Pereitą trečiadienį įvykusiame masiniame mitinge, Manhattan Center, New Yorke, suruoštame per Tarpt. Darb. Apsigynimą, tūkstantis susirinkusios publikos vienbalsiai pasmerkė Oklahomos vigilantiškus teismus, kur 12-ka taikos ir darbininkų judėjimo vadų teisiami ilgus metus kalėti einant kriminalio sindikalizmo įstatymu.

Mitingo dalyviai sudėjo $462.35 Oklahoma nukentėjusiems ginti.

Mitinge buvo eilė žymių kalbėtojų, tame skaičiuje ir vienas iš nuteistųjų — Alan Shaw, 22 metų, nuteistas 10 metų kalėti ir $5,000 baudos **už narystę** Komunistų Partijoj. Taipgi kalbėjo kongresmanas Vito Marcantonio, TD-A prezidentas, kuris dėl daugio reikalų Washingtone nespėdamas pribūti kitaip, orlaiviu atskrido pasakyti prakalbą.

Kalbėtojai savo kalbose aiškino, kad šios atakos ant civilių laisvių Oklahomoj, taipgi aukštas vietas užimančių reakcininkų atakos ant žmonių pragyvenimo lygio yra glaudžiai surištos su vajum Ameriką įstumt toliau į karą už pelnus.

Profesorius Frederick Ewen, po kuriuomi Alan Shaw mokinosi būdamas Brooklyno Kolegijoj, ir kuris pats dabar yra vienu iš šešių atakuojamų mokytojų per Rap-Coudert Komitetą, savo prakalboje pareiškė, kad atakos ant akademinių laisvių New Yorke yra tuo patimi, kuo yra atakos ant civilių laisvių Oklahomoj. Dėlto, jis sakė, ir reakcininkų atakų aukų gynimo darbas yra mūsų darbas, ar tai būtų "New Yorke, Oklahomoj, ar San Francisco".

John P. Davis, Nac. Negrų Kongreso sekretorius, sakė, kad Alan Shaw, Robert Wood ir kiti įkaltintieji taip persekiojami dėlto, jog **"jie turėjo drąsos tikėti, kad ir negrų liaudis turi teisę prie demokratijos".**

Eugene P. Connolly, Darbo Partijos pirmininkas New Yorke, perspėjo, kad gub. Lehmanas jau turi įsteigęs žvalgybą ir kad senatoriaus Edward J. Coughlin įteiktas bilius, jeigu jis praeitų, leistų tokius pat nekonstitucinius areštus ir nuteisimus New Yorke, koki yra Oklahomoj. Jis ragino darbo žmones subudavoti stiprią savo politinę partiją, kuriai pasiuntus gerą ir skaitlingą atstovybę įstatymdavystėn toki nekonstituciniai, nedemokratiški biliai negalėtų praeiti.

Vito Marcantonio įspūdingoj kalboj atžymėjo ryšius tarp persekiojimų Oklahomoj ir Dies'o su Teisdarystės Departmentu persekiojimų nacionale papėde; taipgi, kad tai primena pereito karo laikų atakas ant darbininkų ir progresyvio, už taiką stojančio judėjimo. Marcantonio buvo audringai sveikinamas.

Taipgi kalbėjo kun. Spofford ir keli kiti kalbėtojai.

T. N.

Liuteriečių Balius

Šiuomi norime lietuviams priminti, kad liuteriečių metinis balius jau visai netoli. Jis įvyks šeštadienį, vasario 1-mą, Grand Paradise Ballroom 318 Grand St., Brooklyn, N. Y. Pradžia 7 val. vakare.

Gerbiamieji, liuteriečių draugystė yra vienintėlė progresyviška draugija, kuri visados ir visur praeityje rėmė lietuviškus parengimus. Nežiūrint, kad jos turtas yra neperdidžiausis, bet kuri tik draugija ar šiaip pavienis kreipėsi į mus, niekad nebuvo jo prašymas atmestas. Taigi, širdingai kviečiame vietinius ir apylinkės lietuvius, kurie tik galite, dalyvaut i šiame 35-me metiniame baliuje. Mūsų draugija iš kalno užtikrina, kad atsilankiusieji visi būsite užganėdinti.

Baliuje gros Adomo Jezavito orkestra iki pirmai valandai nakties.

Kviečia—**Baliaus Rengėjai.**

Užrubežiniai Judžiai

Scena iš sovietinių judžių triumfo "Leninas 1918 Metais", kuris, greta su kitomis

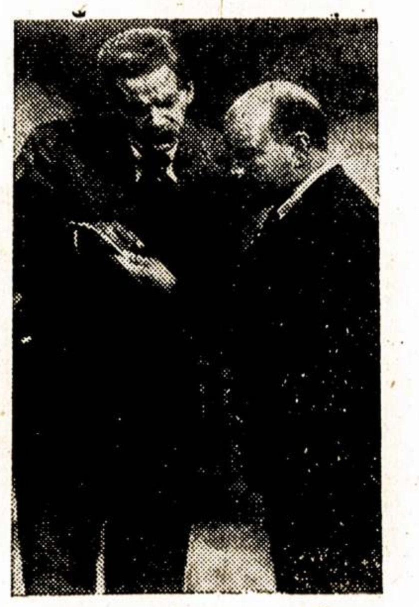

dviem užrubežinėmis filmomis dabar rodoma Irving Place Teatre, Irving Place ir 15th St., New Yorke.

Judyje "Lenin in 1918" artistiškai perstatoma Rusijos Revoliucijos laikotarpis. B. V. Ščukino asmenyje ir vaidinime atgimsta neužmirštamas Leninas. M. Gelovani įspūdingai atvaizduoja Staliną, o N. Čerkasovas—Maksimą Gorkį.

Greta virš minėto, rodo "Marsalietę", gamintą per Jean Renoir, vieną iš žymiausių Francijos filmininkų. Judis padaryta liaudies suaukautomis lėšomis. Jame jaudinančiai perstatoma žmogaus pergalė ant tironijos. Taipgi rodoma filma "Paryžiau Operos Baletas", su paskilbusiu rusu šokėju Sergei Lifar priešakyje.

Kiekvienas iš minėtų judžių atskirai yra vertas geros įžangos, o visi trys kartu, tai prabanga meno ir istorinių faktų atžvilgiu. Įžanga savaitės dienomis lig 1 val. 15c, vėliau 20c.

* * *

"Mannerheim Linija" rodoma 6-tą ir paskutinę savaitę Miami Playhouse, 6th Ave., netoli 47th St., New Yorke.

IŠRANDAVOJIMAI

Pasirenduoja forničiuotas kambarys, karštas vanduo, geru šildomas. Tinkamas vyrui arba moterei. Galima privažiuoti Myrtle Ave. linija arba DeKalb gatvekariu. Esame namie vakarais po 6 val. Šeštadieniais ir sekmadieniais per dieną.
Mrs. Zacharauski, 1325 DeKalb Ave., (viršutinės lubos), Brooklyn, N. Y. (21-23)

Pasirenduoja forničiuotas kambarys vienam vyrui. Prašome užeiti pas A. Jenčauską (Yench), 174 Roebling St., Brooklyn, N. Y. (c/o Barber). (21-23)

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau Jurgio Mantvilos. Tūlą laiką gyveno Pennsylvanijos valstijoj, o dabar girdėjom, kad gyvena Sheboygan, Wis. Draugavom per kokį laiką kai gyvenom Pennsylvanijoje. Turiu svarbų reikalą. Meldžiu atsišaukti, arba kas žino kur jis randasi, praneškite man, už ką tariu širdingai ačiu. A. Kazakevičius, 596 Bergen St., Newark, N. J. (19-21)

REIKALAVIMAI

Reikalinga mergaitės prižiūrėti kūdikio ir padirbti prie lengvo namų darbo. Darbas dienomis. Prašome kreiptis po antrašu: 878 Flushing Ave., Brooklyn, N. Y. (19-21)

GREEN STAR BAR & GRILL
NAUJA LIETUVIŲ UŽEIGA
★ ★ ★
Kviečiame "Laisvės" Šėrininkus Užeiti ir Gražiai Laiką Praleisti su Brooklyniečiais

Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį!

Štai adresas:
Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne
459 Grand St.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterimis. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.

426 South 5th Street — Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. — Tel. Evergreen 4-9508

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
Brooklyn, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3842

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į Jūsų Seną ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
496 GRAND STREET — BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Tarp Lietuvių

K. Balčiunas dar vis serga, tebebūna Greenpoint ligoninėj. Lankytojui J. B. sakęsis, kad galėtų dirbti, bet gydytojai dar vis neleidę nei iš lovos žengti. Kaip ten nebuvę, ūpas dirbti yra geru ženklu.

* * *

Williamui ir Onai Generavičiams pereitą savaitę jų giminės surengė jų 25 metų vedybinio gyvenimo sukakties puotą A. ir M. Generavičių namuose.

* * *

Populiarieji Aidbalsiai šį vakarą dainuoja Sietyno Choro (Newarke) programoj; sausio 26-tą—"Laisvės" bankiete Central Palace salėj, 18 Manhattan Ave., Brooklyne; vasario 2-rą — Dariaus-Girėno paminklui koncerte. Tik spėk susimokinti.

* * *

Sausio 21 Augustas ir Ona Rageliai minėjo 25 m. vedybinio gyvenimo sukaktį šeimyniško pobūdžio pokilyje, suruoštame jų artimųjų.

* * *

Armijon išvyko ridgewoodiečiai Jonas J. Steponavičius, Walteris J. Maželis, Juozas A. Urbelis, Antanas Sandlis ir tūli kiti. Maželis išėjo liuosnoriu.

* * *

Joks kitas lietuvių choras Amerikoj turbūt neturi tiek užkvietimų dainuoti, kiek Aidas. Jis mylimas lietuviuose, jis paskilbęs ir kitataučiuose. Vasario 8 įvyksiančiame keturių pabaltės tautų koncerte Aidas išstatoma programos užbaigėju parinktinių meno jėgų sąraše.

Ž. R.

Šį Vakarą

Mylinti šokius ir šiaip pasilinksminti, turėdami tam liuoslaikio, ir kvoderį kišeniuje, geriausia padarys šį vakarą, sausio 25, praleisdami ne kur kitur, kaip Williamsburgh Jaunimo Tarybos suruoštuose šokiuose. Vakaro pelnas skiriamas Leviton streikierių paramai, kurie, virš tūkstantis žmonių, jau nuo pereito rugpjūčio randasi streiko lauke.

Balius bus New National Hall, 261 Driggs Ave., tai yra toj pačioj salėj, kur Lietuvių Liaudies Teatras lošė 2 komedijas pereitą rudenį.

Streiko lauke randasi daug jaunimo, yra ir šeimų užlaikytojų. Yra ir lietuvių.

Pranešimas

Gerbiami lietuviai, aš turiu už garbę jums pranešti, kad aš sugrįžau iš ligoninės po operacijai, kur aš išbuvau beveik mėnesį laiko ir mano Barber Shop buvo uždaryta per tą visą laiką.

Dabar, gerbiamieji draugai, kurie lankėtės pirmiau *Yenčausko "Prienų" Barber Shop, pranešu, kad ji bus atidaryta šią subatą, sausio (Jan.) 25-tą.* Laikinai atidaro draugas Leonas Praschakas, visiems gerai žinomas. Jisai ves darbą kol Yenčauskas pilnai pasveiks.

Su pagarba visiems,
Antanas Yenčauskas,
174 Roebling St. (prie pat Grand St.), Brooklyne.

J. V. O'Connor, 38 m., salesmanas, rastas nusišovęs savo giminės garadžiuje, Flushinge.

MIRĖ

Marė Jarusevičienė, 63 m. amž., 412 So. 4th St., mirė sausio 23 d. Pašarvota graboriaus LeVandos šermeninėj, 337 Union Ave., Brooklyne. Laidos sausio 27 d., 10 val. ryto, Šv. Trejybės kapinėse. Liko nuliūdime 3 sūnūs.

Lig birželio mėnesio iš WPA žadama atleist 20,000 darbininkų.

TRYS ŽYMIEJI JUDŽIAI
"MARSELJETĖ" — su B. V. Ščukinu Lenino rolėje
"LENINAS 1918 m." — Jean Renoir'o.
"PARYŽIAUS OPEROS BALETAS"
Nuolat nuo 10:30 A. M. - 20c iki 1 P. M. - Popiečiais 25c.
ŠIĄNAKT IR VĖLUS RODYMAS
IRVING PLACE THEATRE — Irving Place prie 14 St. New York

'LAISVES' BANKIETAS

"Laisvės" bendrovės dalininkų suvažiavimas įvyks sekmadienį, 26 d. sausio. 280 Union Avenue, Brooklyn, N. Y. Po šėrininkų suvažiavimo vakare

SAUSIO 26 JANUARY

—Įvyks—

BANKIETAS IR ŠOKIAI

TRUMPA IR GRAŽI DAILĖS PROGRAMA

Kalbės L. Prūseika	Ensemble "Aidbalsiai"	Stasys Kuzmickas
iš Chicagos ir kiti svečiai Kalbėtojai	Dainuos vadov. B. Šalinaitės	Baritonas iš Shenandoah, Pa., Dainuos Solus

Vakarienė bus duodama 6:30 val. vakare, šokiai prasidės nuo 7 val.

PRAŠOME IŠANKSTO ĮSIGYTI BANKIETO BILIETUS

BROOKLYN CENTRAL PALACE SALĖSE

18 MANHATTAN AVE., Vienas blokas nuo Broadway BROOKLYN, N. Y.

PASAMDYTA DVI SALĖS, VIENA ŠOKIAMS, O KITA VAKARIENEI

Kaip visuomet, taip ir šiuom kartu, "Laisvės" bankiete dalyvaus daug svečių iš kitų miestų. Pasimatykite su senai matytais didžiojo New Yorko ir apylinkės lietuviais ir įsigykite naujų pažinčių su svečiais iš kitų miestų, dalyvaukite šiame savo dienraščio bankiete.

VAKARIENEI ĮŽANGA $1.50, ŠOKIAMS 40 CENTŲ